

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

VOL. LXI Rugsėjis – September 9, 1976 Nr. 36

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Dar apie Helsinkį

RIMAS DAIGŪNAS

1975 metais rugpjūčio 1 dieną Suomijos sostinėje, Finlandia salėje pasirašyta "Helsinkio deklaracija", tyliai, maskuotai ir niekšingai atidavusi Maskvos hegemonijai visas europines teritorijas, kurias Maskva pasisavino po Antrojo pasaulinio karo.

Ir dabar, metams sukakus, laisvojo pasaulio spauda analizuoja Helsinkio kvaišulį ir vienbalsiai sutinka: Helsinkis buvo Maskvos laimėjimas. Mums, Amerikos piliečiams ir lietuviams itin skaudu matyti, kad ir antrosios mūsų tėvynės politinių vadovų žlibumas talkino tvirtėti helsinkinei epidemijai. Juk teritorijos už geležinės uždangos pripažintos Maskvos "vidaus reikalu"! Valstybės departamento vadovas burbtelėjo po Helsinkio: mes nepripažįstame įtakų sferų, nepripažįsta ir pretenzijų į hegemoniją. Tačiau tai buvo ant vėjo numesti žodžiai. Helsinkio metinės parodė, kad prezidento pareiškimas, jam vykstant į Helsinkį, tebuvo Kissingerio perpasakotas tekstas.

Kokie yra Helsinkio pliusai?

Sovietai painformavo NATO apie savo manevrus prie Turkijos sienos ir Lenino srityje ir leido NATO stebėtojams tuose manevruose dalyvauti. Bet niekas iki šiol nežino, kaip buvo apribotas NATO stebėtojų "stebėjimas". Tik kai kur prasiveržę pašaipūniški pareiškimai sako, kad Sovietų armijos manevrus NATO stebėtojai matė... manevrinių televizorių ekranuose.

Maskvoje leista išdėstyti keliuose spaudos kioskuose kelis užsieninius žurnalus, kuriuos bematant išperka saugumo agentai. Sovietų mirtingiesiems ta spauda iš viso neparduodama. Ir žmonės tokios neklausia, neperka, dėl baimės būti pakaltintais nelojalumu režimui.

Pirmoje 1976 metų pusėje, rašo AP žinių agentūra suteikta daugiau išvykimo vizų emigruojantiems į Izraelį, kaip kad 1975 metais. Antra vertus, tos vizos duotos nepageidaujamiems ak-

(Nukelta į 2 psl.)

Detroito Šilainės šokėjai...

Al. Astašaičio nuotr.

TAUTOS SOVIETIJOJE Prispaustų mažumom virstant dauguma

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Galvodami apie Lietuvą, mes bene daugiausiai bijome rusifikacijos. Ypač gyvenant šiame krašte, kur amerikėnėjame be didesnės prievartos. Iš tikro tačiau Sovietijoje veikia jėgos, kurios nebuvo Maskvos numatytos.

1905 metais įvedus caro imperijoje konstitucinį režimą, rusai nesudarė nė 50% visų gyventojų, tačiau atskirų tautų noro atsiskirti nebuvo girdėti. Iš dalies todėl, kad prasidėję tautinio atgimimo sąjūdžiai nebuvo skaitlingi. Iš dalies dėlto, kad vadinamas valdantis sluoksnis buvo surusėjęs (ar pas mus sulenkėjęs). Už 13 metų caro režimui subyrėjus, jau atsirado eilė naujų valstybių, kurios, deja, po antrojo pasaulinio karo vėl atsidūrė Maskvos glėbyje.

Kaip ir pačioje Rusijoje, jų politinis ir kultūrinis elitas buvo sunaikintas. Kai kurios tautos, kaip Volgos vokiečiai ar Krimo totoriai buvo naikinami masiškai. Stalino tautybių politika pasireiškė centralizacija, standartizacija ir kultūros reikalų tvarkymu pagal šūkį "tautinė forma, bet socialistinis turinys". Išnaikinus 'feodalus' ir tautinę buržuaziją atrodė, kad bus sunai-

kinta ir tautinio išsivadavimo mintis. Juo labiau, kad atskiras respublikas buvo stengiamasi įjungti į XX amžių, jas pramoninant.

Rezultate, seno išnaikinto elito vietą užėmė kitas. Jis atsirado ir ten, kur anksčiau jo nebuvo ar buvo visai negausus. Tokioje Baltgudijoje caro laikais buvo sunku rasti kokį daktarą ar advokatą, kuris save laikytų gudu, bet ne rusu ar lenku. Šiandien ten jau yra platus tautiniai susipratęsios inteligentijos sluoksnis. Ir net valstiečiai, kurie save vadindavo vietiniais — "tuteiši", šiandien žino savo tautinę identifikaciją.

Ypatingai didelę pažangą tautinis susipratimas padarė Azijoje.

Pagal 1970 gyventojų surašymą, rusai sudarė 54% visų gyventojų. Jų skaičius nuo paskutinio — 1959 m. surašymo — padidėjo 15 milijonų ar 13%, tuo tarpu mahometonų (turkų ar persų kilmės) skaičius Sovietų Sąjungoje pašoko visai 13 milijonų arba 50%. Kadangi jų amžiaus vidurkis yra jaunesnis už rusų, jie ir ateityje greičiau daugės.

Žinia, jie visi tvarkosi pagal Maskvos nustatytą kulpą. Bet tokiu būdu jie turi ir savo mokslo akademiją, universitetus ir tautinius teatrus. Jei jų seneliai dar nežinojo, kas jie tokie, jis dabar žino, kad sudaro atskirą tautą su nuosava tautinę savigarbą.

Iš tikro, Sovietijos tautos buvo įjungtos į XX amžių. Apie tai rašydamas The New Republic skiltyse Harvardo universiteto "Russian Research Center" direktorius Edward L. Keenan, klausia: "Bet kas yra būdingiausia XX amžiaus žymė?" O gi tautinė nepriklausomybė! Už tat atbudusios ar naujai pavergtos tautos, kad ir yra socialistinio turinio, tačiau daugiau tautinės negu tik forma.

Kremlius tai žino. Vienas iš sumetimų sutramdyti Prahos pavasarį Čekoslovakijoje buvo Brežnevo baimė, kad jis išsiplės ir į Ukrainą. Šiandien sovietai mažiau kalba apie tautų išsivadavimą negu anksčiau. Nesunku suvokti kodėl. Greitai neišsivadavusių tarpe liks tik Sovietų Sąjungos respublikos.

Žinia, aprašyta tautinio atbudimo eiga nėra charak-

(Nukelta į 2 psl.)

KGB ieško įpėdinių

Maskvinis dienraštis "Izvestija" yra neįdomiausias leidinys visame pasaulyje. "Izvestija" reiškia "žinios". "Pravda" reiškia "tiesa". Šiųjų leidinių dalyvauja populiariausio anekdoto tekste: "Žiniose nėra žinių, o Tiesoje nėra tiesos". Vienok, tam tikru požiūriu ir "Izvestija" gali patraukti dėmesį. Laikraštyje periodiškai spausdinama kolumnėlė: pranešimai apie užsieniuose mirusius turtinguosius, kurių įpėdiniai gali būti Sovietų Sąjungos teritorijoje. Tai įvairių amerikinių, kanadinių, ir kitokių "etnikų" genealoginiai medžiai.

Sovietinė valdžia neišleidžia iš akių geros, kietos valiutos skanėstą. Apie mirusiuosius sužino sovietinių konsulatų pareigūnai. Po to seka "Izvestija" skelbimas. Visas įpėdinystės reikalas pereina į sovietinės "injurkolegijos" kompetenciją. "Injurkolegija" reiškia "juridinė kolegija rūpintis užsieniniais palikimais". Tokiu būdu įpėdinis, neturėjęs jokių ryšių su mirusiuoju, patiria apie eventualiai jam tekusią turto dalį. Tai liečia visus turtus, kurie lieka asmeniui mirus be testamentinio patvarkymo. Kad ir turi velionis artimiausių giminių, sovietinės

(Nukelta į 2 psl.)

PASKUTINĖ MINUTĖ

Iš Chicago Dirvos bendradarbis A. Juodvalkis telefonu pranešė, kad V Tautinių Šokių Šventė gražiai ir didingai praėjo. Apie 2,000 šokėjų ir 10,000 žiūrovų entuziastingai pasitiko JAV prezidento žmoną, kuri į šventę atvyko lydima Valdo Adamkaus ir tarė žodį. Šventėj taip pat dalyvavo senatorius Percy ir gub. Walker.

JAV LB Tarybos sesijoje iš 67 atstovų dalyvavo 54. JAV LB krašto valdybos pirm. išrinktas Algimantas Gečys, tarybos pirm. Raimundas Kudukis ir garb. teismo pirm. Edmundas Korzonas.

DAR APIE HELSINKI...

(Atkelta iš 1 psl.)

tyvistams; jais patogiai nusikratyta.

Bet Maskva vykusiai naujojasi tas Helsinkio deklaracijos paragrafais, kurie tiesiog provokuoja elgtis namuose kaip tinkamas, kurie užbėga už akių bet kuriems priekaištams iš užsienio. Valstybės vidaus reikalai stovi už priekaištų legalumo ribų. Saugumo organai padarė daugiau areštų kaip tik per Helsinkio deklaracijos galiojimo periodą. Kalinimo sąlygos labiau kietesnės. Tuoj pat užkrovė pasakiškai aukštus muitus ant siuntinių su tikslu pabloginti išemigruojančių ir iš darbų išvartų žmonių egzistenciją. Tai be matant pajuto ir lietuvių išeivija, gausiai šelpiančią savo gimines. Radio Liberty laidos įniršusiai trūkdamos, ko nebuvo prieš Helsinkio deklaracijos aplaistymą. Visiškai blokuojamos Radio Free Europe transliacijos į Bulgariją ir Čekoslovakiją, nors šių sovietinių satelitų atstovai Helsinkyje prieš metus pasirašė "idėjų keitimosi" leidimo tekstą.

L. Brežnevas apkaltino "dvi Amerikos Jungtinių Valstybių finansuojamas radijo stotis, kurios nuodija tarpvalstybinę atmosferą ir griaua Helsinkio susitarimų dvasią". Tuo tarpu mes negirdėjome, kad Washingtonas drįstų pakaltinti Mas-

kvą asmens teisių nerespektų, kas numatyta Helsinkio deklaracijoje. Washingtonas iš viso neturi nė įstaigos, kuri registruotų Maskvos prasižengimus Helsinkio deklaracijos "dvasiai". Valstybė pasirašė deklaraciją, o jos kontrolė paliko... geros valios žmonėms!

Helsinkio "dvasioje" privačiu sustabdyti branduolinių ginklų dauginimą ir palaipsniui mažinti NATO ir Varšuvos pakto jėgas. NATO jėgų nebedidina. Bet Varšuvos pakto jėgos, kurias rikiuoja tariamoji "Brežnevo doktrina", pagal kurią Sovietinė armiją gali įsiveržti į bet kurio satelito teritoriją, jei toje teritorijoje yra "grėsmė socializmo statybai", gerokai didinamos. Rugpjūčio 26 dieną savo pranešime Kongresui prezidentas nurodė, kad sovietai jau 600 vidinio atstumo raketos nutaikytos į Vakarų Europos sostines. Bet ir ši sovietinė išdaiga nebuvo protestuota tiesiog Maskvai, tik "pabėdavota" savybėje.

Generolas Daniel O. Graham, buvęs karinės žvalgybos vedėjas, paskutiniame "Reader's Digest" numeryje labai jau pesimistiškai mini sovietų ginklavinimą. Sovietai užmarino SALT (branduolinių ginklų ribojimo derybos) ir ginkluojasi kaip pašėlę. Palyginimai yra tokie: per dešimtį metų sovietų tarpkontinių raketų skaičius pašoko iš 224 į 1600; jūros raketų iš 29 pašoko net į 800; o branduolinių įtaisų kiekis iš 390 net į 3500.

Tolygiai didina sovietai tankų brigadas. Dabar jie turi 34,500 tankų. JAV beturi... 900! Sovietų ginklų kokybė gera. Tenka mums tarti, kad tos kokybės jie pasiekė per įvairių JAV ir Vakarų Europos pramoninių "paslapčių" pažinimą. Tos paslaptys ateina pas juos ne per šnipų tinklą, bet "idėjų apsikeitimo" keliu, kas užgirta Helsinkio deklaracijoje.

Laisvoji pasaulinė spauda Helsinkio metines atžymi, kaip sunkias pagirias. O mūsų akyse vis dar skamba atsakingiausių mūsų pareigūnų patikinimai, kad Hel-

sinkis mums nepakenks, kad Helsinkis esąs žingsnis taikos link. Bet ar gali būti tikra, stabili taika be teisingumo krislelio?

KGB IEŠKO...

(Atkelta iš 1 psl.)

"injurkolegijos" invazija ilga gali sustabdyti palikimo reikalus, pristačius dar "artimesnius" gimines. O teismas privalo reikalą išaiškinti...

"Injurkolegija" tvarkosi paprastai. Neseniai iškilo Roberto Gordono atvejis, atidengęs "injurkolegijos" machinacijų triukus.

Kalifornijoje mirė Robertas Gordonas, palikęs apie pusmilijonį turto. Apie jo mirtį, paieškančią įpėdinių, paskelbė "Izvestija". Mat velionis buvo gimęs Sovietų teritorijoje, Vitebske. Niekas neatsiliepė. Argi prarasti stambų palikimą, kuris atiteks ameroniškam "velferui"? "Injurkolegijos" žmonės adresų knygoje, Maskvoj, surado tulą Semioną Gordmaną. Pas tą Semioną atsilankė "injurkolegijos" pareigūnas ir pasiūlė jam būti pretendentu į amerikiečio palikimą. Už tai "injurkolegija" pažadėjo Semionui Gordonui duoti 10% išreikalaus sumos. Semionas Gordonas nesutiko įsivelti į "injurkolegijos" machinaciją. Nei jis kilęs iš Vitebsko, nei jis turįs giminių Amerikoje. "Injurkolegijos" vyrukas įtikinėjo, kad Semionui tereikia tiksliai duoti pareiškimą, kolegija atliks visą procesą, Semionas liko nesukalbamas.

Po keliolikos dienų nelaimingas Semionas Gordonas buvo iškviestas į... KGB, į tą baisią įstaigą, kuri dabar yra NKVD ir senos Čekos įpėdinė. Čia pavaldinių niekas nesistengia įtikinėti. Pavaldiniams įsako. Todėl ir Semionui Gordonui pareiškę, jis esąs Sovietinis "pilietis", jis sustojęs prie valstybinio reikalo, tai jo pilietinė pareiga dirbti savo valstybei, nes nesirūpinimas Kalifornijoje mirusio Roberto Gordono doleriais prilyginamas... priešvalstybiniam veikimui!

Semionas su viskuo sutiko: taip, jis Roberto Gordono įpėdinis, pareiškimą pasirašė, įsijungė į įpėdinystės paieškų procesą. Bet po-

kalbiai dėl tos "įpėdinystės", matyt, buvo su guliškiu pamušalu. Semionas Gordonas netrukus sulaukė širdies atakos ir mirė Maskvos ligoninėje. Tuo tarpu Kalifornijoje, nustatytam laikui prabėgus, Roberto Gordono turtai atiteko valstybei. Tai betestamentinio palikimo rutina.

Kada Kanadoje mirė turtingas ukrainietis Kondratas Burlačenka ir jo prigyventas turtas liko Kanadoje be testamentu ir įpėdinių, maksvinė "injurkolegija" puolė ieškoti "įpėdinių" Ukrainoje. Mat, ten lengviau bendrapavardžius rasti. Netrukus rado smarkią senutėlę Nataliją Burlačenką, kuri, "injurkolegijai" priminus, lengvai "prisiminė", kad miręs kanadiškis turtuolis visai netolimas gimnaitis. Po ranka tuoj pat atsirado "injurkomisijos" pagaminti "dokumentai": metrikai, išrašai, seni antspaudai ir senos datos. Kanados bankas, kuriame ilsėjosi velionies doleriai jau pasirengė stambiai pinigų transacijai į Maskvą. Mat ant stalo gulėjo kuo puikiau si gimnystės įrodymai. Buvo matyti, iš kurios genealoginio medžio atžalos kilo smarki įpėdinė Natalija.

Staiga atvyksta iš Meksikos tikras velionies brolis

su visais reikalingais dokumentais, su neabejotiniais artimiausios gimnystės ir artimų santykių įrodymais — laiškai, nuotraukos, kiti giminės ir pašaliniai liudytojai. "Injurkomisijos" sufabrikuotasis "genealoginis Burlačenkų medis" pasirodė visiškai blėfas. Velionis neturėjo tokių giminių, kuriuos pagimdė "injurkomisijos" kombinatoriai.

Sakoma, dabar KGB vadina kvailumu Rusijos imperijos turtuolių bei aristokratų šeimų totalinį išžudymą. Reikėjo iš tokių šeimų palikti po vieną atžalą, sapalioja budeliai. Mat, šveicarijos bankuose, seifuose, guli milijonai auksu ir briliantais, kurie priklausė išžudytoms giminėms, o padirbti gimnystės įrodymo "dokumentus" pagal aristokratų genealogijos liniją net KKGB nedrįsta. Kapitalistai nepatikės!

"Injurkolegijai" savo darbą tobulinant, o užsienio lietuviams gerokai prakutusi, ir lietuviai yra geras "injurkolegijos" apetito taikyns. Testamentas gi kaulas sovietinio kombinatoriaus gerklė. (St. P.)

Skaitykit ir platinkit

DIRVA

Tautos Sovietijoje

(Atkelta iš 1 psl.)

teringa Lietuvai Mūsų "tuteišiai", kurių dar buvo Nepriklausomybės pradžioje greitai išnyko. Tačiau bendras, kad ir neorganizuotas ir vieningas sąjūdis už tautinę identifikaciją, kad ir garbinant Maskvą bei atiduodant jai duoklę, sukelia vilčių ateičiai. Visų surusifikuoti nepajėgs ir Maskva. Anksčiau ar vėliau azerbainiečiams, baškiramams, turkmenams ir jakutams ateis į galvą, kad jų naftos šaltiniai priklauso jiems, bet ne rusams. Anot to paties Keenan, tautinis klausimas yra Sovietijoje užvesta bomba, kurios tiksenimas vis garsėja.

★

Amerikoje tie tautiniai sąjūdžiai yra mažai suprantami ir žinomi. Dauguma amerikiečių mano, kad visa Sovietija yra raudona ir kad ten tik rusai gyvena. Net toks New York Times, žurnalistinio tikslingumo ir akuracijos idealas, savo pranešimuose apie mirusius, nurodydamas kokio mirusio gimimo vietą, paaiškina "Kijevas, Rusija". Anot Keenan, tokia klaida papiktina ukrainiečius lygiai kaip ji papiktintų škotus, jei parašytum: "Edinburgh, England."

GERIAUSIĄ DOVANĄ BET KOKIA PROGA

Rasite pas vienintelį
lietuvių kailininką
Chicagoje

NORMANA BURŠTEINA

185 North Wabash Avenue
Chicago, Ill. 60601 2nd Floor

DIDELIS PASIRINKIMAS
PUOŠNIŲ IR PASKUTINĖS
MADOS KAILIŲ!

Tel. 263-5826
(įstaigos) ir
677-8489
(buto)

Viešėdami Chicagoje aplankykite MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ — PARAMA

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKAS

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų
ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscription per year \$13.00. Single copy 20 cents.

Prenumerata metams \$13.00, pusei metų \$7.00 • Atskiro numerio kaina 20 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomene • Nepausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

MOKSLO METAMS PRASIDEDANT

Kiekvienais metais po Darbo Dienos atsidaro mokyklų durys ir milijonai šio krašto mokinių ir studentų sugrįžta į mokyklas ar pirmą kartą peržengia jų slenkstį. Lituanistinės šeštadieninės mokyklos taip pat atidaro duris savo tautiečių vaikams ir kviečia išmokyti lietuvių kalbą, literatūrą, istoriją ir t.t. švietimas yra būtinas kiekvienam žmogui ir praeinamas per daugelį metų, kol pasiekama teigiamų rezultatų, nors, sakoma, kad žmogus mokosi visą gyvenimą.

Lituanistinis švietimas turi specialę paskirtį ir taktomas lietuvių kilmės vaikams. Lietuviukai, be kelių išimčių, lituanistinį išsilavinimą įsigyja lankydami šeštadienines mokyklas.

Didesnėse lietuvių kolonijose veikia lituanistinės mokyklos, kurių išlaikymu rūpinasi išimtinai tėvai, per išrinktus komitetus. LB švietimo Taryba parūpina mokslo priemones ir vadovėlius, finansuojamus Lietuvių Fondo. LB apylinkės dažnai pasitenkina tik moraline parama ir simboline auka.

Chicagoje veikia, be parapijinių žemesniųjų mokyklų, dar kelios aukštesnės mokyklos ir Pedagoginis Lituanistikos institutas. Jau nieji tėvai rūpinasi ne tik mokyklų išlaikymu, bet taip pat savo vaikų pristatymu.

Dažnas atvejis, kai tėvai, gyvendami atokiai nuo lituanistinių mokyklų, vaikus vežioja keletą ar keliolika mylių. Labai gerbtinos jų pastangos. Yra tėvų, kurie gyvena šalia mokyklų, bet jų vaikų nesimato lituanistinėse mokyklose. Tokie skriaudžia ne tik savo vaikus, bet žlugdo ir lietuviybę.

Prie mokyklų išlaikymo nemažiau prisideda ir mokytojai. Jie aukoja savo laisvalaikį, atitrunka nuo šeimos ir apsikrauna mokyklos rūpesčiais. Senieji mokytojai užleidžia vietas jaunesniems, o šie, toli gražu, neturi tokio pasiruošimo lituanistiniuose dalykuose, kaip jų vyresnieji kolegos. Mokyklose mokslo lygis metai iš metų žemėja ir švietimo vadovams tenka imtis didesnės priežiūros. Mokytojų paruošimo klausimas yra nemažiau svarbus už mokyklų išlaikymą. Ne užtenka 1 savaitės stovyklinių kursų, bet ir tas yra geriau negu nieko.

Švietimo reikalus ir jų išlaikymą reiktų nepalikti vien tėvams, bet įpareigoti visus lietuvius. Anksčiau buvo ta kryptimi šiek tiek daroma (skelbiami mokyklų išlaikymui vajai), bet pastaruoju metu ir to negirdėti.

LB apylinkės ir apygardos turėtų daugiau dėmesio kreipti į lituanistinį švietimą ir Bendruomenės reika-

lams skirtą rugsėjo mėnesį labiau išnaudoti. Piniginio vajaus pravedimas lituanistinio švietimo reikalams yra ne tik reikalingas, bet ir būtinas. Vajaus metu turėtų progos prisidėti visi lietuviai prie mokyklų išlaikymo.

Pavyzdžiui galėtumėm paminti parapijines mokyklas. Po ranka turiu Gimimo šv. M. Marijos (Marquette Parko) parapijos apyskaitą, iš kurios matyti, kad mokyklos išlaikymui iš parapijos pajamų, pridėdama apie 50% (o ta suma nėra jau tokia maža ir siekia netoli 80,000 dol.). LB apylinkės surinktus pinigus, turėtų pirmoje eilėje skirti švietimo ir kultūros reikalams, o tik atliekamus — kitiems.

Šiaip ar taip kalbėsime, LB per daug skiria lėšų ir dėmesio politiniams reikalams, tuo susilpnindami tiesioginius lituanistinio švietimo ir kultūros reikalus. Politiniais reikalais rūpintis turime ir daugiau organizacijų, bet švietimo ir kultūrinio reikalais rūpintis palikta Lietuvių Bendruomenei. Nesakau, kad politiniais reikalais LB vadovybė neturėtų rūpintis ir į juos numoti ranka, bet švietimo ir kultūriniai reikalai turi būti vykdomi visu svoriu ir didesnėmis pastangomis.

Kai nebeliks kalbančių lietuviškai, tai nebebus kas rūpintis ir politiniais reikalais. Apgailėtinas skilimas nepagyvino lietuviškos veiklos, nepagerino lituanistinio švietimo, o tarpusavio rietenom eikvojama energija nueina vėjais.

Tai gi, pradėdami naujuosius mokslo metus, visi ryžkimės daugiau prisidėti prie lituanistinio švietimo išlaikymo ir tuo paremti jaunųjų tėvų ir mokytojų pastangas.

A. Juodvalkis

MACHINE REPAIRMEN-JOURNEYMEN
Knowledge of cold heading machinery helpful.
Must be able to do arc and acetylene welding.
Trouble shooting of electrical systems of machines, must have past experience at machine repairs. Good pay and benefits.
MICHIGAN RIVET CORP., 13201 Stevens Rd
Warren, Mich. 48089 Tel. (313) 754-5100
An equal opportunity employer. (30-37)

ORGANIZACIJOS IR VEIKĖJAI

Pradedant organizacinės veiklos sezoną, mūsų spaudoje pasirodė eilė redakcinių pasisakymų ir pageidavimų veikėjams bei laikraščių skaitytojams, nes po vasaros ilgo poilsio veikimas pagyvės, spaudos puslapiai praturtės darbų ir planų aprašymais, na, žinoma, ir nebaigiamais ginčiais.

Vienas laikraštis išgirs save ir jį remiančią visuomenės dalį, savo pastangas Lietuvos laisvinimui, įnašą į tautinę mūsų kultūrą ir peiks kitą laikraštį, organizaciją bei jos atskirus narius. Trečias laikraštis atsilieps taikos balandžio vaidmeniui, šaukimu į vienybę ir tuo pačiu išpeiks kitus to paties tikslo siekiančius. Ir taip vėl bus daina be galo. Metai eis, posėdžiai ir juose pasibarimai, savo neklaidingumo įrodymai kartosis. Ir visa tai nustums į šalį tikrųjų organizacinių uždavinių vykdymą. Tų visų "rūpesčių", ginčų pagrinde stovi mūsų lietuviškoji spauda, kurios vaidmuo yra visiems įtikti, nei vieno nejuodinti, bet polemizuoti sąžiningai, ramiai ir kultūringai siekiant visiems priimtinos tiesos ir išlaikant laikraščio charakterį bei tikrą veidą.

"Darbininkas" š. m. rugpiūčio 19 d. įžanginiame visai pagrįstai primena spaudos bendradarbiams ir organizacijų veikėjams, jog ir jie turi atlikti pareigas laikraščiu, ne vien reikalaujant iš laikraščio ir nurodant bendradarbių klaidas, dėl kurių redakcija gauna neužtarnautų priekaištų iš skaitytojų. O taip pat kreipia dėmesį į atsiųstų raštų stiliaus ne kultūringumą, dėl ko tokie raštai kartais nepasirodo laikraščio puslapiuose.

"Draugas" š. m. rugpiūčio 26 d. numerio redakciniame užuojautos dėmesį kreipia į organizacijų vadovų nepavydėtiną būklę kritikos atžvilgiu, kuri reišk-

iasi spaudos puslapiuose. Tenka sutikti, kad veikėjų darbas nedėkingas, gauna daug kritikos, o tačiau pagrįstos ir tik retkarčiais neužpelnintos. Pav., kad ir Draugo bendradarbis Al. B. mato tik vieną pusę, pacituodamas iš JAV LB pirm. J. Gailos straipsnio "Pasaulio Lietuvoje" tik tai, kas jam naudinga ir nuslepia, kad J. Gaila pirmasis tuo rašiniu pasirodė niekindamas kitus, kurie ne mažiau už jį taip pat nuo šeimos ir poilsio nutraukia daugybę valandų lietuviškiems reikalams. Tuo tarpu kiti tik atsakė jam, aiškindami neteisingus jo priekaištus. To, atrodo, nei J. Gaila nei Al. B. nepastebėjo. Artėjant veikimo sezonui pravartu atkreipti dėmesį, kad ypač "Pasaulio Lietuvio" tikslas turėtų būti, kaip ir pačios LB-nės jungti po visą laisvą pasaulį išblaškytus lietuvius, matyti ir gerbti visų teigiamus darbus, ne tik savo pačių, draugų ar partiečių, kas paskutiniu laiku itin pastebima "P. L." puslapiuose. Naują sezoną pradėdant linkėtina veikėjams atlikti daugiau ir didesnių darbų, spausdinti mažiau anglų kalba brošiūrėlių, atsisaukimų išmėtomų gatvėse, bet jėgas ir išteklius sukaupti ir išleisti didesnę anglų kalba veiklą apie Lietuvą. Didelių fondų turime, o išleidžiamų matome tik mažų leidinių, tik šiai dienei skiriamų. Lietuvos vardas vis darosi plačiau žinomas JAV-se, atsiranda vis daugiau susidomėjimo iš amerikiečių senų ir studentų tarpo, ieškančių literatūros, ypač istorijos apie Lietuvą, bet vis nieko išsamesnio nėra pasiūlyti išsibaigus trim laidom "Lithuania 700 Years", kurios ir aš nebegavau norėdamas padovanoti vietoj kandidato į senatorius, jam pačiam prašant susipažinti.

K. Areima

TAUPYKITE DABAR

Pas mus. Ne visi tarnautojai yra lietuviai, bet kiekvienam skyriuje galima susikalbėti lietuviškai.

UŽ CERTIFIKATUS MOKAME:

- 7 1/4% — 6 metų su \$1,000, minimum.
- 7 1/2% — 4 metų su \$1,000, minimum.
- 6 3/4% — 30 mėn. su \$1,000, minimum.
- 6 1/2% — 1 metų su \$1,000, minimum.

VĖLIAVOS DUODAMOS NEMOKAMAI pradėjus naują taupymo sąskaitą. Gausite vieną amerikietišką ir antrą pagal pasirinkimą su stovu. Kitos dovanos duodamos sąskaiton įdėjus atitinkama sumą.

SAVINGS INSURED UP TO \$40,000.00 BY F.S.L.I.C.

Saint Anthony Savings

1447 So. 49th Court • Cicero, Illinois 60650
Phone (312) 656-6330

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri., 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

Juokas Gribauskas, vedėjas

Kristijono Donelaičio pradinės lituanistinės mokyklos V-tosios tautinių šokių šventės šokėjų grupė. Viduryje sėdi mokyklos direktorius Julius Širka, tautinių šokių mokyt. Rūta Kleinaitytė ir akordeonistė Ina Končiūtė 1976-77 mokslo metus mokykla pradeda š. m. rugsėjo 11 d. Francis M. McKay valstybinės mokyklos patalpose 6901 So. Fairfield Ave., Chicago, Ill. nuo 9 val. ryto iki 1 val. p. p. mokinių registracija. J. Tamulaičio nuotr.

Melo karas (35)

Pabaiga ir balansas

Priešo apgaudinėjimas — neatskiriama karo meno dalis. Iš to taško žiūrint, britų pastangos apgauti vokiečius turi susilaukti didžiausių komplimentų. Saujelė reto gabumo vyrų su neskaitytais talkininkais paverė vokiečius skaitytis su išsikėlimu beveik kiekviena Europos kampe. Visa tai įgalino ir palengvino invaziją į Normandiją, vieną iš sunkiausių karinių operacijų. Per ją amerikiečiai patyrė 133,326 žmonių nuostolius (34,133 žuvo), o britai ir kanadiečiai paklojo 83,825 karių (16,138 žuvo). Tuo tarpu per vėlesnį žygį į Vokietiją, kuris, atvira kalbant, nebuvo pavyzdingas, amerikiečių nuostoliai siekė 418,791 (86,000 žuvusių), britų ir kanadiečių — 107,000 (25,000 karius).

Kaip mes matėme iš ankstyvesnių epizodų, tos aukos, ypač paskutiniosios buvo visai nereikalingos. Galima buvo pasiekti politinio sprendimo, o po įsitvirtinimo Normandijos prietilčiuose, vokiečių armijos kapituliacijos Vakaruose.

Sutikęs kietą pasipriešinimą pačioje Vokietijoje, Eisenhoweris 1944 m. lapkričio 22 dieną pasiuntė telegramą štabų viršininkams, siūlydamas sustiprinti pastangas rasti kokią nors priemonę susilpninti vokiečių pasipriešinimo valią. Rooseveltas į tai reagojo sumanymu per radiją kreiptis į vokiečius, siūlant jiems prisidėti prie "taikos ir padarumo atstatymo žmonijoje." Churchillis šį sykį pasirodė kitos nuomonės. Viskas, kas panašus į nusileidimą, aiškino jis Rooseveltui: "pablogina mūsų šansus, pripažins mūsų klaidas ir sustiprins priešo atsparumą". Kraujas liejosi

toliau. Sovietų naudai. 1944 metų rugsėjo 29 dieną Maskva atsisakė nuo susitarimo keistis informacijomis apie melo karo operacijos — kai kas tą datą laiko šaltojo karo pradžia.

Aišku, kalbant apie vakariečių klaidas negalima užmiršti pačių vokiečių kaltės. Jie išsirinko Hitlerį ir ilgą laiką nebandė juo nusikratyti. Na, jie už tai brangiai ir sumokėjo, ypač kariuomenės vadai. Wehrmachtas turėjo 2,500 generolų. 786 jų karo nepergyveno: 253 buvo užmušti karo lauke, 44 mirė nuo žaizdų, 81 nusižudė, 23 buvo Hitlerio sušaudyti ar pakarti, 41 buvo nužudyti mirtimi sąjungininkų už karo nusikaltimus. Nuostoliai SS — generolų tarpe buvo dar didesni — jų žuvo didelė dalis — 94 viso. Tuo tarpu pirmą pasaulinį karą Vokietija neteko 63 generolus.

Vėl grynai kariškai žiūrint, vokiečiai padarė nedovanotiną klaidą, pasitikėdami savo šifravimo mašina MISCLE ir neprileisdami, kad britai galėtų išgalvoti kitą mašiną ULTRA, kuri lygiai taip greitai iššifrodo telegramas, kaip jų mašina jas užšifrodo. Iš tikro sąjungininkai palyginti nedaug taip sužinojo. Jų pagrindinis šaltinis buvo ULTRA. Tik jau karui baigiantis vokiečiai pradėjo įtarti. Ruošdamasis Ardenų ofensyvai, Hitleris uždraudė naudotis radijo. Viskas buvo tvarkoma raštu. Rezultate sąjungininkai ką tik nepralaimėjo. Po to vokiečiai norėjo pakeisti savo šifravimo sistemą, bet jau nebuvo laiko.

Pats šturpiusias dalykas buvo tas, kad Vakarų politikai ir karo vadai, kurių dauguma po karo buvo pačios blogiausios nuomonės

vieni apie kitus, nesuprato, kad sumušdami Vokietiją jie patys atsiduria pavojingėsios prieš — Sovietų Sąjungos — akivaizdoje. Mažuma, kurie suprato ar nujautė, tylėjo. Apie tai vėliau kalbėti buvo nepopuliariau. Eisenhoweris juk atleido gen. Pattoną iš 3-čios armijos vado pareigų tuojuo po karo dėl to narsaus generolo drąsaus pareiškimo: Amerika kovojanti ne su tikru priešu — Vokietija vietoje Rusijos. Pattonas po to greitai žuvo, sulaužydamas sprandą auto katastrofoje.

Kur gi buvo Amerikos spauda, kuri šiandien išverčia visus akmenis ir pagrindus, ieškodama tiesos ar sensacijos? Ir ji vedė melo karą prieš savo krašto interesus.

Ambasadorius William C. Bullit, prezidento Rooseveltto patikėtinis, rašė 1946 metais, kad Rooseveltas prieš mirtį suprato, kad jis su Belzebubu kovojo prieš vėliną, ir kad JAV atsidūrė pavojuje. Bet, anot Bullitto, demokratijai reikia duoti bent 5 metus laiko įsisamontinti tokį faktą. Jis buvo teisus. Sovietija parodė savo tikrą veidą 1945 m. pabaigoje įžygiuodama į Persiją, bet dar reikėjo Korėjos karo, iki Amerikos viešojo nuomone apsisuko.

Už tat nenuostabu, kad kai 1945 m. gegužės 22 d. amerikiečiams pasidavė vokiečių generolas Reinhard Gehen, gen. štabo FREMDE HEERE OST viršininkas, geriausias sovietų karo mašinos žinovas šiaipus Elbės, ir pasiūlė savo pataravimus, organizaciją ir archyvus pirmasis supratusių jo svarbą rūpestis buvo jį taip paslėpti, kad to nežinotų nei svetimi nei savi. Amerikiečių CIC (Counters Intelligence Corps) paieškomųjų sąrašuose jis liko iki 1949 m., nors tuo metu jis jau vadovavo milžiniškai špionažo organizacijai. Bet tai jau kita istorija, kurią netrukus čia pradėsime.

ARE YOU A PROFESSIONAL TRUCK MECHANIC?

CONSIDER BEING WHERE THE REAL "PRO" MECHANIC GETS FULL APPRECIATION

IF YOU'RE REALLY GOOD, why be lumped in with less able, less serious, less ambitious people? We are a nationwide company offering about every kind of truck service. We are one of the most steadily growing, successful companies you can find.

KEN RUSE

SAUNDERS LEASING SYSTEM, INC.

P. O. Box 38

3177 E. Maple,

Grand Blanc, Mich. 48439

Phone: (313) 742-5020

(34-36)

LINOTYPE

MACHINISTS

NATL. printing firm seeking full time machinists for maintaining 4 tape operated linotype. Previous elektron & autoserter. Experienced required. New Orleans Location. Excellent wages & fringe benefits. Apply or call collect to

JOHN DUNHAM

P. O. BOX 50547

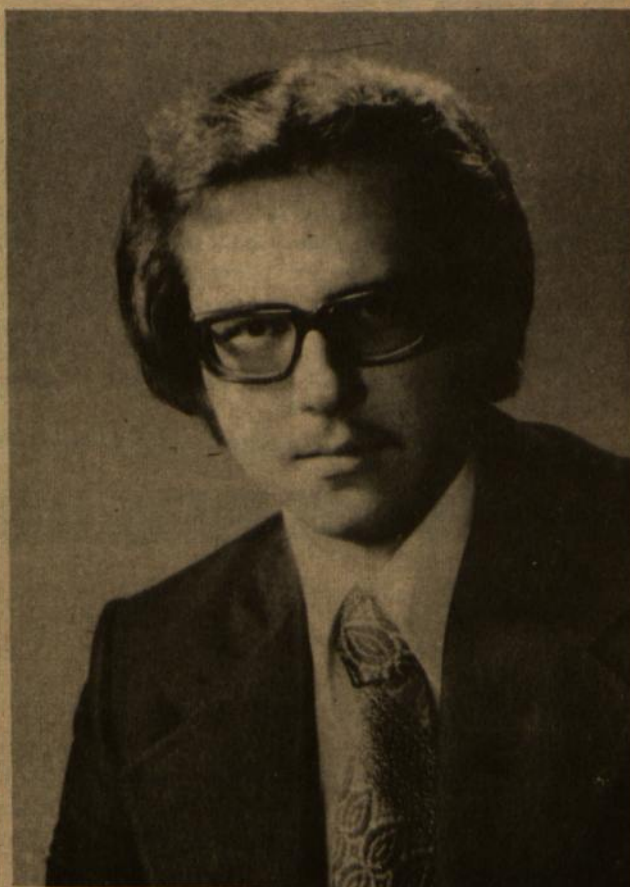
NEW ORLEANS, LA 70150

504-254-0614

E.O.E.

(34-41)

NEW YORKO LIETUVIŲ ŽINIOS

Pianistas Vytautas Puškorius

ŠVENTĖ IR KONCERTAS

Apreiškimo parapijos renginių komiteto pastangomis Lietuvių Tautos šventė — Marijos Gimimo ir Apsireiškimo šiluvoje proga rengiamas iškilus minėjimas rugsėjo 12 dieną. Koncelebracinės mišios bus atnašaujamos 11 val. Apreiškimo parapijos bažnyčioje. Pritaikytą pamokslą pasakys Tėvas Viktoras Gidžiūnas, OFM. Parapijos choras ir solistai giedos mišias ir giesmes. Pamaldose dalyvauti laukiami visi lietuviai su organizacijų vėliavomis, moterys pasipuošios tautiniais rūbais.

Po sumos rengiama akademija-minėjimas. Kalbės Antanas Diržys, pianinu skambins jaunas lietuvis pianistas Vytautas Puškorius, iš Clevelando. Šis jaunuolis muzikas jau puikiai užsirekomendavo muzikiniu talentu ir yra davęs piano rečitalius Pietų Amerikoje ir Jungtinėse Amerikos Valstybėse. Šia proga bus visiems malonu išgirsti M. K. Čiurlionio, F. Chopin ir L. van Beethoven kūrinius. Mūsų apylinkės lietuviams bus graži proga pasiklausyti jo skambinimo

Parapijos choras, vad. Algirdo Kačanausko atliks choralinę giesmę ir dainų muziką. Apreiškimo parapijos choras yra stiprus muzikos vienetas, nuolat gražiai giedas parapijos pamaldose, bet dažnai talkinąs organizacijoms ir reprezentuojąs lietuvių choro muziką įvairiuose rengimuose.

Po minėjimo bus pietūs, parengti sumanių lietuvių virėjų. Rengėjai kviečia plačiąją visuomenę gausiai dalyvauti minėjime ir iš anksto įsigyti bilietą į pietus, nes bus tik ribotas skaičius vietų. Sužinota, kad LB

I apylinkė taip pat jungiasi į šį visiems bendrą ir brangų lietuvišką minėjimą. Sutardami laimime. (r)

GRAŽUS ĮSPUDZIAI IŠ LIETUVIŲ DIENOS

Apreiškimo parapijos surengta Lietuvių Diena rugpjūčio 1 dieną, Plattdeutsche Park, Franklin Square, N. Y., jau praeityje, tačiau yra vis dar gaunama puikių atsiliepimų ir teigiamų įvertinimų. Apie 500 lietuvių ir bičiulių iš plačios apylinkės nuotaikingai praleido popietę: pasimeldė mišiose, giedodami ir atlikdami savo sekmadieninę pareigą. Iškilmes prasidėjo taikliai ir trumpu žodžiu Simo Kudirkos, o vėliau valstybės atstovo kalba, kurią pasakė Frederick Schmidt, pagirdamas lietuvių už tokios dienos organizavimą ir pravedimą. Po to visi vaišinosi ir bendravo, dainavo, ilsėjosi ir jaunimas sportavo.

Energingas ir puikus jaunimėlis, Lietuvių Tautinių Šokių Ansamblis "Tryptinis", vadovaujamas Jadvygos Matulaitienės, parinktais šokiais paminėjo Amerikos 200 metų sukaktį ir pradžiugino dalyvius. Pirmą sykį matė lietuvių tautinių šokių gražią pynę žymi dalyvių dalis ir stebėjosi, gėrėjosi ir plojo, plojo mūsų jaunimui ir nepailstančiai vadovei už tokią gražią programą. Programą atliko dvi grupės — vyresniųjų ir jaunesniųjų, kurie buvo pasirengę Tautinių šokių šventės programai Chicagoj.

Pasilinksminimas ir šokiai visus įjungė į bendrą džiugesį. Ypač patenkinti buvo jaunieji, kurie linkminosi lig išvykos užbaigos. Dabar jau visi kalba ir laukia panašios sekančios dienos. (k)

EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ

Paskutinė šių metų ekskursija į Lietuvą išvyksta iš BOSTONO ir NEW YORKO GRUODŽIO 22 D. ir grįžta SAUSIO 5 D.

/Leningradas, Vilnius, Kaunas, Ryga,

Maskva ir Helsinkis/

KAINA TIK \$875.00 /double occupancy/

Prie šių grupių galima jungtis iš kitų miestų, su papildomu mokesčiu, New Yorke.

GRUPĖSE DALYVIŲ SKAIČIUS RIBOTAS — NESIVĖLUOKITE!

1977 metų ekskursijos į LIETUVĄ prasideda balandžio 6 d. Registracijas priimame dabar.

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE

393 West Broadway, P. O. Box 116

South Boston, Mass. 02127

Telefonas: (617) 268-8764

Savininkė: ALDONA ADOMONIENĖ

Air fares subject to changes and Government approval.

Norintiems atskviesti giminė iš Lietuvos sutvarkome reikalingus iškvietimo dokumentus.

KŪRYBA IR MOKSLAS

R. Spalis tęsia kroniką

MERGAITĖ IŠ GETO

VYT. ALANTAS

Naujasis R. Spalio romanas *Mergaitė iš Geto* yra penktoji vienos kartos ciklo knyga. Atseit, autoriaus didysis užmojis atvaizduoti Lietuvos jaunosios kartos gadinę eina galop. O ta gadinė apima tiek laisvąją Lietuvą, tiek ir okupacijas. Autorius savo žodyje pastebi, kad "beliko parašyti tik du tomai". Vadinas, turėsime 7 tomus. Jau parašyta: *Gatevės berniuko nuotykių* — apysaka, *Ant ribos* — apysaka, *Alma Mater* — apysaka, *Rezistencija* — romanas, *Mergaitė iš Geto* — romanas.

Tad naujojo romano daugel personažų mums pažįstami iš pirmųjų veikalų. Rašytojas išnašose skaitytojui nurodo: žiūr. *Alma Mater*, *Rezistencija*, *Ant ribos*... Susidaro įspūdis, lyg skaitytum ne literatūros, o mokslo veikalą. Susirask, kad toks geras keturiuose tomuose kas ten pasakyta apie herojų, kurį autorius vaizduoja *Mergaitėje iš Geto*! Juo labiau, kad ir puslapiu nenurodyti. Iš eity taip, kad, skaitydamas paskutinę Spalio knygą, turėtum dar kartą perskaityti ir anksčiau išleistas. Tardčiau, kad sekančiose knygose autorius taip sudorotų tekstą, jog skaitytojui neberekėtų knistis po seniau išėjusius tomus.

Mergaitė iš Geto Spalis pasakoja apie lietuvių inteligentų gyvenimą Kaune vokiečių okupacijos metais ir tik dalinai veiksmą perkelia į provinciją. Reikia pasakyti, kad Spalis tą gyvenimą vaizduoja labai "iš arti", tarsi pats maišytųsi tarp savo herojų. Susidaro įspūdis, kad autorius daugel savo veikėjų pats pažinojo. Tą prielaidą lyg ir patvirtina jo žodyje "miejaijam skaitytojui" pareiškimas, kad kai kurie "autentiški įvykiai" būsią paminėti paskutinio tomo priede, "gavus anų laikų veikėjų sutikimą".

Taigi, vieni *Mergaitės iš Geto* herojai patriotai idealistai, kiti dar nenusikratę pirmos maskolių okupacijos atsiminimais, yra ten išdavikų ir dirbančių su vokiečiais. Galima sakyti, visi jie nekenčia vokiečių, tačiau su okupantu tiesiogiai ne susiduria — romane nėra nė vieno veikiančio vokiečio personažo. Man rodos, kad būtų buvę visiškai ne pro šalį, jei autorius būtų išvedęs į sceną koki būdingą

hitlerininką Fricą, kuris būtų papildęs okupacijos vaizdą ir nuotaikas. Lietuvių inteligentų pasipriešinimas daugiau pasireiškia pokalbiais, kaip vaiksmais, tik į knygos pabaigą rezistencija sustiprėja.

Chajos Rozenbergaitės istorija

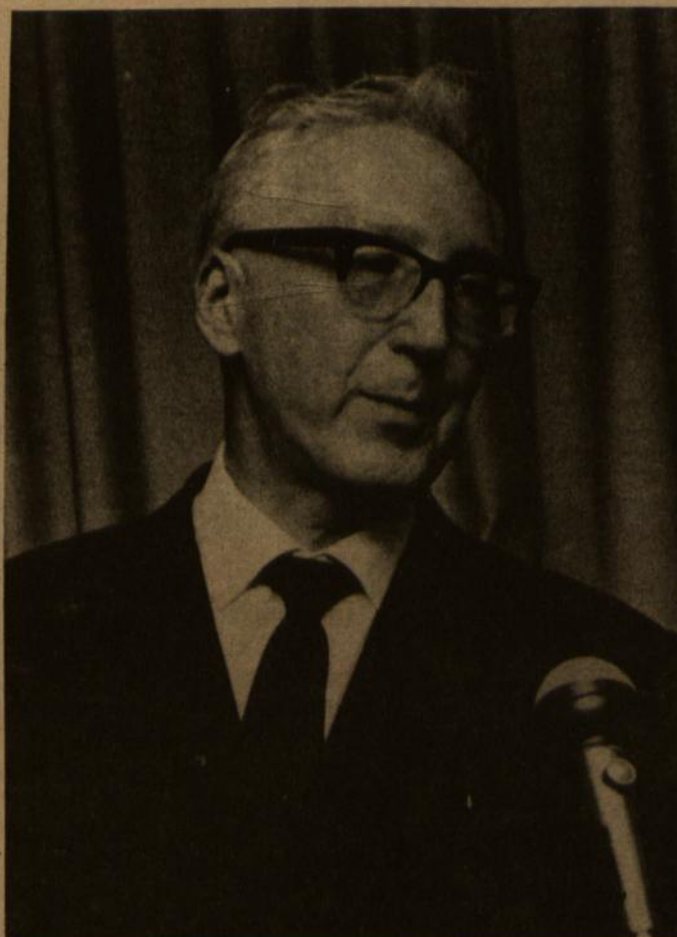
Romane yra daug epizodų, bet ryškiausias ir geriausiai autoriaus apdorota Chajos Rozenbergaitės istorija. Pagal ją ir romanas pavadintas: *Mergaitė iš Geto*. Dr. Kęstutis Noreiša Lietuvos laikais su žydaite studijavo universitete. Vokiečių okupacijos metu jis sutinka ją suvargusią gatevėje ir priglaudžia savo namuose. Doktoras yra geradarys, krikščionis idealistas, išpažįstas principą, kad net ir savo priešams reikia padėti. Jo žmona Marė žydaite nekenčia, nes žydai prisidėjo prie jos artimųjų išvežimo į Sibirą. Vyras savo kalbomis apie humanistinius idealus, žmonos neįtikina, ir iš to kyla šeimos tragedija. Kai Marė reikalauja žydaite iš namų pašalinti, nes daugiau nebegalinti ištverti ir išeisianti iš proto, tai vyras taip samprotuoja:

— Turėk kantrybės, mie-la... Ištiesdami tokiems ranką, mes kovojam su piktu. O kova su piktu nebuvo ir nėra lengva...

Be to, žmona, pastebėjusi vyrą imant simpatizuoti gražiajai žydaitei, užsidega pavydu ir suklumpa spekulianto Starkaičio glėbyje, gavusi dovanų brangų žiedą.

Pagaliau žydaite išgabename į provinciją. Ją išveža žmonos tėvas ir spekuliantas Starkaitis, kuris turi susisiekti su priemonių. Jie turi ją perduoti kažkuriam provincijos kunigui su dr. Noreišos laišku, bet ji niekad jo nepasiekia ir žūva neaiškiose aplinkybėse. Kokiose — autorius aiškiai nepasako. Aišku, skaitytojas negali nurodyti autoriui, kaip jis turi tvarkyti savo herojų gyvenimą, bet, saky-sime, šiuo atveju man gaila, kad Spalis leido savo herojei žūti. Skaitytojui pasilieka slogus įspūdis, kad visos drąsios ir humaniškos dr. Noreišos pastangos gelbėti Rozenbergaitę nuėjo niekais.

Žydų likimas Lietuvoje vokiečių okupacijos metais

Romualdas Spalis

greičiausiai dar ilgai bus kontraversinė problema — žydai nacionalistai kaltina lietuvių tautą žydų žudymu, — tad Spalis palietė naują, jautrią ir labai aktualią temą tik, sakau, gaila žydaitei neišgelbėjo iki galo. Man rodos, kad knyga būtų laimėjusi, jei autorius būtų leidęs dr. Noreišos pastangoms apsilaukti laimėjimu. Ir aplamai, jei romano herojaus labai kilnias ir doras pastangas sužlugdo niekšai, skaitytojui visada pasilieka sunkus įspūdis. Vienas iš pagrindinių skaitytojo polinkių yra tas, jog, skaitydamas romaną, jis nori, kad gėrio atstovai laimėtų, o blogio — pralaimėtų.

Sekso dalykai ir pabaiga

Idomu pastebėti, kad Spalis savo veikalą pradeda miegamajame ir kartkartėmis į jį grįžta, kitaip sakan, seksą padaro integratine romano dalimi. Tuo būdu jis įsiriškia į mūsų dar negausų būrelį rašytojų, kurie nenuleidžia kukliai akelių prie miegamojo durų ir neužrašo: Negalima! Mūsų literatūra per ilgai laikėsi "moralės" bobinčiaus davatkų, kurios iš tolo žegnojosi nuo sekso, kaip nuo piktos dvasios. Spalio drąsus sekso pavaizdavimas knygai nė kiek nekenkia: atvirkščiai, ją papildė tikrovės niuansais.

Kas be ko, vietomis skaitytojas Spalio knygoje randa nesuprantamo teksto. Pav. dr. Noreiša pasakoja Rozenbergaitę apie vieną ligonį, kurį betyrinėdamas radęs: "Dysppoea fremitus pictoralis, bronchialinį kvėpavimą, perkutorinį buku-

mą... pneumonia laboris su pleuritis sicca". (89 psl.). Toks "stilius", be abejo, parodo autoriaus nusimanymą medicinos terminologijoje, bet kaip tokią abrakadabrą supras eilinis skaitytojas?

Romanas baigiamas brolių Povilo ir Antano Alėjūnų bėgimu prekinio vagonu iš Lietuvos maskoliams artėjant. Autorius tą epizodą piešia raiškiomis spalvomis:

— Nuvargę broliai, monotoniškai supami, pradėjo snausti ir tik po keleto valandų ryto drėgmė pažadino Antaną Alėjūną, kuris žvilgtelėjo pro praviras duris į lėtokai bėgančius laukus. Greta savęs išgirdo senio geležinkelio liūdną balsą: — Dar kokia dvidešimt kilometrų ir būsimė Vokietijoje. Kažin ar man, seniui, dar teks pamatyti Lietuvą?

Tie paprasti žodžiai Alėjūnų sukrečia: — Vis mažiau tos Lietuvos, kas sekundė kelių metrų mažiau... Kas geriau? Priešų žemėje, ar savojoje, priešų užimtoje? — jis galvoja.

Ir Antanas apsisprendžia: savo brolių palieka bemiegantį, o pats iš traukinio iššoka.

Antanas Alėjūnas greičiausiai bus užuomazga sekančio romano, kur bus kalbama apie partizanus.

Kronika ar romanas?

Baigdamas, dar norėčiau tarti keletą žodžių dėl to ciklo pavadinimo. Spalis savo žodyje sako, kad "visas ciklas nėra kronika, bet romanas, nereikalaujantis laikytis šimtanuošimtinio tikslumo" (363 psl.). Tad, atrodo, kad autorius svyruoja, kaip savo knygų seriją pavadinti: kronika ar romanu. Jis lyg ir vengia žodžio "kronika" dėl to, kad mano, jog to žanro literatūroje turi būti surašyta šimtanuošimtinė "tiesa". Bet tik atsimintina, kiek istorinėse kronikose prifantazuota ir primeluota! Juk kiekvienas metraštininkas rašo tik savo tautos kroniką, o jei ir paliečia kitos tautos istorinius įvykius, tai, žinoma, pažvelgia į juos savo akimis. Dabartinės Lietuvių Kalbos žodyno II leidimas žodį "kronika" taip apibūdina: "Kronika — chronologinis įvykių aprašymas, metraštis". Ar Spalio knygos nėra chronologinis laisvosios ir okupuotos Lietuvos įvykių aprašymas literatūrine forma? Tad, mano nuomone, autorius galėtų drąsiai savo knygų seriją pavadinti kronika. Romano pavadinimas nebetiktų ir dėl to, kad kai kurie veikalai pavadinti apysakomis.

(Nukelta į 6 psl.)

• R. Spalis. *MERGAITĖ IŠ GETO*. Romanas. 366 psl. Išleido Vilties leidykla. Kaina 5 dol. Gaunama Dirvoje ir pas knygų platintojus.

DIRVA

P. O. Box 03206

Cleveland, Ohio 44103

Siunčiudol. ir prašau man atsiųsti šias knygas:

- ☐ Vyt. Alantas. *ROMAS KALANTA*. Gyvieji Deglai Nemuno slėnyje.\$3.00
- ☐ R. Spalis. *MERGAITĖ IŠ GETO*. Romanas\$5.00

Pavardė ir vardas

Adresas

BEKELIAUJANT

ANTANAS LAUKAITIS

Marselis, Barcelona, Tanžiras ir Lisabona

Palikęs saulėtusios Rievos krantus, saule įdeges jau kaip tikras Australijos aboridžinas, gana nenoriai sėdė į traukinį ir traukiu tolyn į Prancūzijos vakarus. Vasara, saulė ir tūkstančiai ja besidžiaugiančių matosi pro vagono langus, kai tuo tarpu, pagalvojau, mano draugai Australijoje yra savo žiemos viduryje. Marseille miestas turi apie milijoną gyventojų ir yra pats svarbiausias Prancūzijos uostas. Bevaikščiojant po didelį ir tikrai gražų uostą, kuriame matėsi daugybė visokiausio tipo laivų ir šone jo šimtai įvairiausio dydžio jachtų, į akis krito gražus uosto krantų išpuošimas, daugybė didesnių ir mažesnių restoranų bei kavinių. Gi vakarais čia būdavo tikras šviesų paradas, tūkstančiai žmonių atvirame pakrančių ore džiaugdavosi vasaros tyliais vakarais bevalgydami lauko restoranuose, begurkšnodami raudonąjį vyną ir, žinoma, bestebėdami gražias prancūzes, bevaikščiojančias uosto bulvarais ir bedemonstruojančias savo prancūzišką

grožį. Marselyje man ypatingai patiko labai skanūs žuvų patiekalai ir kaip niekur kitur Europoje, labai skanios žuvies sriubos. Netoli uosto yra labai įdomus laivų muziejus, kuriame aš, nors ir ne jūrininkas, žiūrėjau į visą laivininkystės istoriją, senovės ir dabartinius modernius laivus. Pačiame Marselyje yra labai daug užsieniečių ir net atskiri Afrikos juodųjų kvartalai, kuriuose yra didžiuliai vietiniai turgai ir valkare net neįmanoma darosi, tačiau prancūzai mane nuramino, pasakydami, kad čia ne Amerika ir aš galiu nieko nebijoti. Nežinau kur dabar kovoja Svetimšalių Legijonas, tačiau netoli Marselio pilies yra ir šio legijono būstinė, kurią iš šalies apžiūrėjau ir prisiminiau savo kelis sportininkus draugus, kurie anksčiau žaidė krepšinį už jį. Labai įdomu čia yra taip vadintose senų žmonių alėjos. Tai gražioje miesto alėjoje kiekvieną popietę susirinkę pensininkai vaikščioja, ilsisi sėdėdami ant suoliukų ir kone visą laiką tarpusavyje kažką tai diskutuoja. Vakariui atėjus juos pakeičia jaunimas ir, žinoma, kaip niekur kitur daugybė linksmų merginų, kurių iš visos Prancūzijos čia yra daugiausiai. Tam visam dar daug padeda esanti infliacija, sunkus darbo gavimas, kas daugiausiai atsiliepia į užsieniečius ir pabėgėlius iš Alžyrijos, Tuniso ir kt. Ką gi daryt merginoms, valkyt, apsirengt norisi, o frankai iš dangaus nekrenta.

Kuriam laikui palieku Prancūziją, jos linksmą gyvenimą ir traukiu jau į Ispaniją. Pervaziavus Port Bou sienos uostą, atsiduriu garsiojoje Barcelonoje. Tai netoli 3 mil. gyventojų turintis miestas, pastatytas jau II-me šimtmečiu prieš Kr. g. Neskaitant, kad Barcelona yra pats kosmopolitiškiausias miestas visoje Ispanijoje, čia galima rasti ir labai daug tikrai įdomių ir originalių paminklų, muziejų, pastatų ir net visą specifinį Gotų kvartalą ir labai gražią istorinę Gotišką katedrą, pastatytą toje vietoje, kur senovėje buvo romėnų dievo Jupiterio šventovė. Labai įdomus yra Pueblo Espanol, kur kiekvienas pastatas reprezentuoja paskirą Ispanijos provincijų architektūrinį stilių. Su didžiausiu įdomumu stebėjau Kolumbo laivo "Santa Maria" repliką, su kuriuo jis 1493 metais triumfališkai grįžo. Čia "Sa-

lon del Tinell" formaliai Kolumbas buvo sutiktas ir pasveikintas Ispanijos karaliu Izabelės ir Ferdinando ir čia buvo oficialiai pakrikštinatas pirmasis Amerikos indėnas. Barcelona yra, kaip ir visi senieji miestai, turintis savo senąjį ir naująjį kvartalą. Pats įdomiausias yra senasis rajonas, su savo kelių metrų pločio gatvelėmis, ispanų stiliaus namais, specifiniais namų papuošalais ir daugybe mažų užėigėlių, restoranėlių bei kavinių. Gyvenau ir aš šiame senovės rajone ir pirmą vakarą buvo tikrai neįmanoma tvarka, daug policijos, kariuomenės ir užpuolimų nesigirdėti. Vakaraus su didžiausiu įdomumu teko dalyvauti ir stebėti ispanus linksmintis. Papuoliau vieną vakarą į studentų kvartalą. Viena prie kitos mažos užėigos pilnos jaunų žmonių ir, netelpant viduje, siauros gatvelės perpildytos jaunimu. Visi geria vyną ir, kad kaip ir mūsų studentai, tuoj daina, gitara ir net įdomūs šokiai gatvelėse. Ispanai nemoka vien gerti. Būtinai turi būti ir valgis, o jų visokiausių kiek tik nori ir kokių tik nori. Labai įdomūs yra daugumos šių užėigėlių vidaus dekoracijos. Viena viduje yra išdekoruota daugybe rūkvtų sausų kumoių ir svarbiausiai tikru. Kita dekoruota vienokiomis, kita kitokiomis žuvimis, bačkomis, buteliais ir viskas kas tik yra natūralu, čia galima rasti. Nesu taip masiniai ir tiek daug originalių maisto ir kitų dekoracijų tiek daug matęs. Pradžioje atrodė gan keista, tačiau labai greitai akis apsiprato ir buvo visiškai viskas ispaniška, kitaip negu visur kitur man teko matyti. Niekur Europoje nesu tiek daug matęs jaunų mergaičių ir tikrai visai jaunų, taip daug rūkančių ir taip daug vyno geriančių, nors Ispanijoje yra visai skirtinga negu kitur Europoje, ypatingai kaimyninėje Prancūzijoje. Čia nematysi laisvų merginų gatvėse, ispanės į užsieniečius žiūri gana išdidžiai, ne taip lengvai su jais susidraugauja ir artimiau jas pažinti gali tik tada, jeigu tau jas kas nors iš jų pažįsta ir dar ispanų supažindina. Kitaip ispanės lieka tik ispanams. Ispanijoje labai įdomūs yra turgai. Viso yra labai daug, tačiau pvz. mėsa, kaip ir visur Europoje, čia yra labai brangi ir žmonės ją perka kone gramais. Man labai patikdavo rytais nueiti į turgą, nusipirkti didelį gabalą geriausios dešros, ilgą prancūzišką bulką, šviežių pami-dorų ar agurkų ir bevaikščiojant po turgą, viską skaniai suvalgyti, ką daro ir daugelis ispanų, su tuo skirtumu tik, kad aš turėdavau visą dešrą rankoj, o jie tik po riekelę.

Netoli mano gyvenamo pensijono buvo ir Picasso muziejus jo rūmuose. Šis muziejus yra visuomet pilnas jaunų žmonių iš viso pasaulio. Kaip ir pats muziejaus vidus, taip ir visa jo išorinė aplinkuma yra labai originali, ispaniška. Keista, viduje teko matyti vieną jauną vokiečių, atsisėdusią prieš vieną iš Picasso paveikslų, vaizduojančių lyg tai moterį su dviem galvomis ir trim krūtims ir verkiančią. Susigraudinau ir aš pats ne dėl paveikslo, bet dėl tos merginos, galvodamas gal kas nors ją apvogė, ar šiaip ką nors padarė. Paklausiau, kas yra? O ji, giliai atsidususi ir sako kukčiodama man: "O, kad taip aš galėčiau nors trumpai valandėlei gauti "Maestro" įkvėpimą ir ką nors panašaus sukurti". Nusijuokiau ir pagalvojau, kad aš ne jo idėjų norėčiau, bet nors vieną iš tų kleckinių paveikslėlių. Tada jau tikrai su stiliumi galėčiau po pasaulį pakeliauti. Ispanijoje ir Barcelonoje labai daug turistų, tačiau iš pačių ispanų gana jau nedaug tekalba angliškai ir jie yra gana užsidarę.

Palikus Barceloną spaudžiu dar tolyn į pietus ir pasiekiu Malaga miestą. Šis Andalūzijos miestas yra centras Ispanijos "Costa del sol". Čia visą laiką yra labai gražus ir švelnus oras ir žiemos beveik kaip ir nėra. Čia, kaip ir visame šių vietovių pajūryje yra labai daug sportinių varžybų, arklių lenktynių, tarptautinių golfo varžybų ir pan. Ispanijos pietiečiai yra gal nuoširdesni žmonės negu šiaurėje, tačiau jų temperamentas ir karštas kraujas galima ir daug lengviau pastebėti.

Atvažiavus į patį Ispanijos iškylulį, Algeciras miestą, po truputį daugiau negu dviejų valandų plaukimo laivu, atsidūriau taip vadinamame "Pasaulio kryžkelėje" — Tangier. Šis miestas, rodos, "taip netoli Europos, yra jau Afrikoje ir jis yra visiškai skirtingame gyvenimo pasaulyje. Tangier, kaip ir prieš šimtmečius, taip ir dabar yra pasaulio žulikų, vagių, apgavikų, šnipų ir visokių kitokių nusikaltėlių sostinė. Pats miesto vidurys yra labai gražus ir pajūrio paplūdimiai nėra niekuo prastesni už gražiąją Rivierą. Visur pilna žmonių, visi gražiai apsirengę, tačiau vienas į kitą kažin kaip keistai pažiūri ir pagalvoja, kas tu toks per tipas esi ir ką tu čia veiki. Pačiame mieste gal taip blogai ir nėra, tačiau priemiesčiuose, vietiniuose kvartaluose ir jų garsiajame Casbah jau yra visai kitaip ir vakarais gali būti pavojinga. Visur čia labai daug įvairiausių įtartinų, landynėlių, į kurias ta ve vilioja visokiausio plauko merginos ir taip vadina-

mi "Charlie", kurie yra agentai viskam. Jie gaudo vyrus merginoms, merginas vyrams, o turtingesnioms, ypatingai senesnio amžiaus amerikėnėms, jie aukso kalnus meilėje prižada. Kaip Azijos ir Europos susikirtime Istambule buvo įdomu matyti jų bazarą, taip ir čia Afrikos-Europos kampe yra pats didžiausias mainų, prekybos ir derėjimosi centras. Visur ir čia reikia derėtis, ginčytis, kol galų gale gali nupirkti prekę už gana žemą kainą. Gana pigūs ir nebogi yra marokietiški odų išdirbiniai. Jeigu jau Turkijoje aš su gana dideliu atsargumu vaikščiojau vakarais po jų senąjį miestą, tai čia jau to padaryti pats vienas nedrįsau ir dvi dienas teko vakarais gėrėtis tik moderniškuoju Tangier, kas ir buvo labai įdomu ir savotiškai kitaip negu senuosiuose Europos miestuose.

Atplaukęs vėl laimingai atgal į Europą ir ženklant išlenkęs ispaniško juodojo vyno, patraukiau į pačius Europos pietus — Portugaliją ir jos sostinę — Lisaboną (Lisaboną). Ji yra pačiame kampe Europos vakaruose. Portugalija eilę metų okupuota celtų, finikėnų, romėnų, arabų ir kt., savo atskirą nepriklausomumą įkūrė 1143 metais. Portugalų kalba kalba virš 140 mil. žmonių ir patys portugalai yra paskirų rasių ir kultūrų mišinys. Pati Lisabona yra gražus miestas, turintis taip pat senuosius ir naujuosius kvartalus. Kaip ir Roma jis yra pastatytas ant septynių kalvų. Sename mieste matomas yra senasis mūrų stilius. Pati pagrindinė Avenida de Liberdade gatvė yra labai graži ir puošni, tačiau viskas joje brangu. Uoste yra labai įdomūs žuvų turgai ir prekyba čia vyksta visą laiką. Žuvis čia yra taip pat labai gera ir jos patiekalai išskirtini. Labai įdomios yra "varinas" — moters žuvų pardavėjos. Šiuo metu ten vyko labai didelė kova dėl būsimų prezidento rinkimų. Jau Italijoje buvo daug, tačiau čia tur būt nei su žiburiu nerasi tuščios vietelės, nei ant tvorų, nei ant bažnyčių ir gražiųjų paminklų, kur nebūtų komunistinių ženklų, šukių ir jų reklamų. Taip apteršto miesto aš dar niekur kitur nemačiau. Miesto centre teko matyti daug jaunų vyrų ir merginų, įvairių rasių, kurie net ir man siūlė pirkti ar dalyvauti narkotikų partijėlėse. Bedarbių čia labai daug, o darbo nėra, gal dėl to ir komunizmo eiliniai žmonės čia laukia. Pats pragyvenimas yra tur būt pats pigiausias iš visos Europos, tik turėk nors truputį pinigų. Labai nustebau čia pamatęs ištisas alėjas, kuriose vienas prie kito yra

(Nukelta į 7 psl.)

MERGAITĖ IŠ GETO

(Atkelta iš 5 psl.)

Spalis savo žodyje pažymi ir tai, kad jaučias reikalą praeitį užfiksuoti knygos puslapiuose, nes "kai kas net mėgina tą praeitį iškreipti". Praeitis tam ir yra, kad būtų visai aiški, nama ir iškraipoma. Dar niekas negebėjo praeities pavaizduoti "objektyviai" ir negebės; kiekvienas ją tempia ant savo kurpaliaus. Bus gerai, kad Spalis savo knygoje duos savą praeities viziją. Mes jam to ir linkime.

Mergaitė iš Geto yra įdomus ir patrauklus romanas tiek savo turiniu, tiek techniniu apipavidalinimu. Gražus, įdomus viršelis ir tokio pat rašto apvalkalas. Kaip ir visi Vilties leidiniai, taip ir ši knyga išspausdinta ant gero popieriaus, pasižymi švari darbu ir gražia elegantiška išvaizda.

Taip pat džiugu pastebėti, kad knygos mecenatas yra Dr. Vytautas P. Dargis, davęs 1000 dolerių išleidimui paremti. Tenka tik sveikinti autorių, mecenatą ir leidėją, kurių bendromis pastangomis ta graži knyga pasirodė.

Mergaitė iš Geto. Romanas. 365 psl. Leidėjas: Vilties Draugijos Leidykla. 1975 m. Kaina nepažymėta.

CHICAGOS LIETUVIŲ GYVENIMAS

ANTANAS JUODVALKIS

ATIDARYTA DAILININKŲ KASIULIŲ MENO DARBŲ PARODA

Paryžiečių dailininkų Vytauto ir Bronės (Bonitos) Kasiulių paroda atidaryta š. m. rugpjūčio 27 d. 7 val. vak. Jaunimo Centro Čiurlionio Galerijoje.

Nežiūrint karštos ir tvankios dienos, meno mėgėjai dar prieš atidarymo laiką, pradėjo užpildyti erdvias Čiurlionio Galerijos sales. Atidarymo vakarą praėjo daugiau 300 meno mėgėjų ir pasidžiaugė paryžiečių dailininkų meno darbais.

Atidarymo žodį rengėjų vardu pasakė Korp! Neo-Lithuania Chicagos skyr. pirmininkė, chemijos mokslų daktarė Živilė Modestienė. Pasveikino čia pat esantį dailininką Vytautą Kasiulį ir gausiai atsilankiusius svečius, pasidžiaugė išstatytais dailininkų kūrinių ir pakvietė dailininką Adolfą Valešką pristatyti pačius dailininkus ir jų kūrybą.

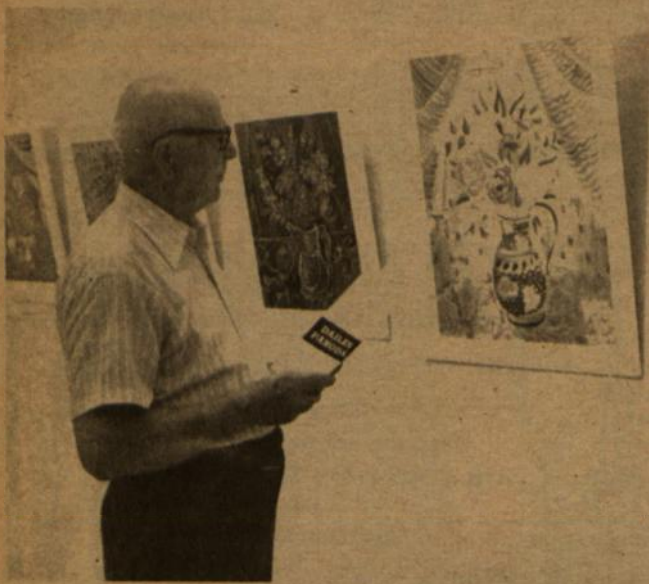
Dail. Adolfas Valeška savo žodyje išryškino dail. Kasiulių kūrybą. Chicagos lietuviškai visuomenei dail. Vytautas Kasiulis yra gerai

Korp! Neo-Lithuania Chicagos padalinio pirmininkė dr. Živilė Modestienė (dešinėje) atidaro Vytauto ir Bronės Kasiulių kūrinių parodą, rugp. 27 d. Chicagoje, Jaunimo Centro Čiurlionio galerijoje. Nuotraukoje centre dail. Vytautas Kasiulis ir dail. Adolfas Valeška, apibūdina Kasiulio kūrybą.

Korp! Neo-Lithuania Chicagos padalinio išdininkas Antanas Juodvalkis priima aukas Vytauto ir Bronės Kasiulių kūrinių parodos atidaryme.

Juozas Jurevičius žavisi Bronės Kasiulienės kūryba.

V. A. Račkausko nuotr.

BEKELIAUJANT...

(Atkelta iš 6 psl.)

knygų kioskai. Nors ir neturtingi portugalai čia ateina tūkstančiais vakarais, renka, skaityti ir labai daug perka gerų pasaulinio masto rašytojų knygų. Pasirodo, jie tik prieš kelis metus, mirus juos ilgą laiką valdžiusiam diktatoriui, atgavo pilną laisvę, kurią dabar ir išnaudoja kiek tik gali įsigyjant knygas kurių anksčiau Portugalijoje nebuvo galima turėti. Lisabona, nors ir nešvari, yra verta pamatyti. Gi jų "Caldo verde" sriuba reikia būtinai turistui paragauti.

pažįstamas, nes ši jo meno kūrinių paroda yra trečioji. Vytauto žmona Bronė (Bonitė) Kasiulienė šioje parodoje yra debiutantė ir visuomenei pasirodo pirmą kartą, kaip savita dailininkė. Abu dailininkai yra nusistovėję ir neieško naujų kelių, bet tai nereiškia, kad jų kūryba yra sustingusi. Jų kiekvienas kūrinys yra naujas ir šviežias.

Dail. Vytautas Kasiulis dėkojo rengėjams ir visuomenei už dėmesį jo ir Bronės (Bonitos) kūrinių parodai. Pastebėjo, kad Bonitės vardas atsirado iš Bronytės, iškritus raidei "r".

Abu menininkai išstatė parodoje po 30 savo kūrybos darbų. Vytauto kūryboje vyrauja tautinės ir religinės temos, dominuoja mėlyna ir žalia su oranžiniu atspindžiu spalvos. Kiekvienas paveikslas turi ne tik spalvų derinį ir žaismą, bet taip pat vaizdą ir idėją. Kiekvieną paveikslą norėtųsi turėti savo namuose ir jais gėrėtis.

Bonitės paveikslai turi visai skirtingas temas ir jos darbai yra lengvesni. Dominuoja įvairiaspalvės gėlės, yra paryžietiški vaizdai ir veidai.

Paroda lankytojais yra sušalavę ir kai kurie pakartotinai sugrįžta pasigrožėti

Estradinės muzikos dainininkė Violeta Rakauskaitė.

jų meno darbais. Keliolika jau įsigijo savo nuosavybėn.

Parodos lankytojais išvarginti neįprasto karščio, nusileisdavo į kavinę, kur jų laukė vėsesnis oras ir kavutė su skanėstais.

Parodą globoja Korp! Neo-Lithuania Chicagos padalinys, o svečių dail. Vytautą Kasiulį — filisterę

Valentina Mažeikienė.

Šią žinutę spausdinant, Kasiulių paroda jau bus uždaryta ir apie jos pasisekimą ir paliktus įspūdžius parašysiu vėliau.

★

Jaunimo Centro vadovė š. m. rugsėjo 12 d. (sekmadienį), 4 val. p. p. didžiojoje salėje, rengia estradinės muzikos koncertą, kurį išpildys dainininkė Violeta Rakauskaitė. Dainininkė praėjusių metų rudenį atvyko iš ok. Lietuvos ir šiuo metu gyvena Vakarų Vokietijoje.

★

Tą pačią dieną, rugsėjo 12 d., 2 val. p. p. Jaunimo Centro kavinėje, įvyks naujos knygos — "Palikę tėviškės namus" — sutiktuvės. Apie šią knygą-albumą kalbės rašytoja B. Pūkelevičiūtė, dr. J. Puzinas ir kt.

Visi kviečiami šiuose renginiuose dalyvauti.

Dalis svečių Vytauto ir Bronės Kasiulių kūrinių parodos atidaryme.

V. A. Račkausko nuotr.

DIE MAKERS
Must be able to read blue prints
ALSO
ALL AROUND MACHINE HANDS
CBY TOOL & DIE
42036 MICHIGAN
WAYNE, MICH. 48184
313-397-1050

CLEVELANDE

Aurelija Balašaitienė

Lietuviai golfininkai 'Ispanijos slėnyje'

Golfo žaidimas, taip plačiai paplitęs Amerikoje ir ypatingai Anglijoje, Lietuvoje nebuvo žaidžiamas. Turimomis žiniomis ir dabartinėje Sovietų Sąjungoje tęsėsi vienintelis golfo laukas Maskvoje, kuriuo naudojasi užsienio diplomatai. Įdomi ir sena golfo istorija, išvedama net iš senųjų Romos legijonų laikų, kai romėnai sugalvojo žaidimą, kuriame buvo naudojamas plunksnomis iškimštas sviedinukas, kurį reikėjo per lauką vadinamą "Paganica" išmūšti lazda kuo toliausiai. Greičiausia, kad tą žaidimą, užkariaudami Europą, Romos legijonieriai išnešiojo po visus kraštus. Įvairiuose Europos kraštuose atsirado panašaus principo žaidimai — lazda ir sviedinys, kurį reikia išmūšti per lauką. Prancūzijoje jau labai seniai buvo žinomas "jeu de mail". Anglijoje "Cambuca", Olandijoje "Het Kolven", iš kur ir atkeliavo golfo žaidimo plačiai žinomi terminai ir net pats golfo pavadinimas nuo olandiško žodžio "kolf", reiškiančio lazda. "Kambukas" Anglijoje buvo pasidaręs toks

populiarus, kad buvo rasta reikalo 1363 metais įstatymais uždrausti jo žaidimą, nes vyrai turį sportuoti su savaisiais ginklais: strėlėmis, lankais ir pan. Skotijoje XV amžiaus pradžioje tuometinis Skotijos karalius James II, parlamento remiamas, net tris kartus iš eilės golfo žaidimą uždraudė, nes tas žaidimas "atitraukia karius ir vyrus nuo taip valstybei svarbių pratybų su gynybai reikalingais ginklais". Vėliau po šimto metų karalius James IV jau pats tapo aistringumu golfo žaidėju, o parako atsiradimas išsprendė ir mankštos su ginklais problemą.

Modernus golfo žaidimas, prabangus, reikalaujantis specialiai paruošto žemės ploto su kliūtimis, smėlio spąstais, vandens tvenkiniais, reikalaujantis taip pat brangių įrankių — specialių lazdų ir sviedinukų, įrankiams gabenti maišų, ir t.t., patraukė į save pasiturinčiųjų mases vakarų pasaulyje. Žaidimas po grynu dangumi, tyrame ore, gražios gamtos aplinkoje yra ypatingai patrauklus mies-

Golfo pirmenybių laimėtojai. Pirmoj eilėj iš kairės: L. Grumulaitienė, P. Stauskas, S. Pasadeckis, M. Petrošius, K. Bacevičius, A. Kavaliauskas. Antroje eilėje: L. Grumulaitis, W. Sergautis, A. Sergautis, D. P. Kal, K. Saudargas, A. Simanavičius, A. Simonkevičius, T. Jaru-laitis. Nuotraukoje nėra A. Nagevičiaus ir J. Račilos. A. Balašaitienės nuotr.

to skubėjime ir triukšme paskendusiam "egzekutyvui". Golfas reikalauja visiškos protinės ir fizinės koordinacijos, kas teigiamai veikia į nuotaiką ir nervų sistemą.

Nenuostabu, kad ir lietuviai pamėgo šį aristokratišką sportą, ir jau kuris laikas, kaip lietuviai golfo mėgėjai, kad ir kiek palaidai susiorganizavę, ne tik pavieniai golfuoja, bet sudaro komandas, praveda vietinius ir platesnio masto turnyrus, į kuriuos suvažiuoja lietuviai — golfo entuziastai iš įvairių šiaurinės Amerikos vietų.

Šiais metais šiaurės Amerikos Lietuvių Golfo pirmenybės įvyko rugpjūčio 21-22 dienomis plačiai žinomame prabangiame Bay Valley Golfo Klube netoli Bay City, Michigan. Šį kartą rungtynės buvo suorganizuotos Detroito Sporto Klubo "Kovas" iniciatyva, kurio golfo sekcijos valdybą sudaro K. Saudargas, V. Petrulis, V. Mitkus, A. Velavičius ir R. Kezenius. Pačių pirmenybių rengimu rūpinosi specialus komitetas, su darytas iš R. Kezeniaus, K. Saudargo, Aldonos Čerškienės ir dr. R. Čerškaus. Programoje buvo numatyta tarp miestinių komandinių taurių perdavimas, įvairių grupių trijų pirmųjų vietų laimėtojų, ilgiausio sviedinio laimėtojo ir arčiausiai prie vėliavelės primušusio apdovanojimai. Senas, orus ir gana ištaigingas viešbutis, apsuptas golfo laukais ir vasarnamiais, priglaudė virš pusantro šimto lietuvių žaidėjų ir stebėtojų iš Chicago, Detroito, Clevelando, Rochesterio ir Toronto. Aktyvių žaidėjų įvairiose klasėse užsiregistravo virš šimto. Didžiausias skaičius atvyko iš Kanados — net virš 30 žaidėjų. Dalyvavo gan gražus būrelis moterų ir jaunimo.

Registracijos metu buvo įdomu stebėti golfo žaidimų suvienytus įvairių profesijų ir įvairaus amžiaus as-

A. Čerškienė ir R. Kezenius prie registracijos stalo.

R. Plodžinskio nuotr.

menis, kurie, skambant ledui stiklinėlėse, dalinosi savo patyrimais, analizavo mažai kam tepažįstamo golfo kurso blogąsias ir gerąsias ypatybes, ir, kas svarbiausia, sujungti sportiškai lietuviška nuotaika, šiltai ir artimai bendravo, atnaujinami senas pažintis ir draugystės.

Sekantį rytą, prie tvarkingai šalia klubo patalpų sutvarkyto žaidimų eilės stalo, sėdėjo pakaitomis komisijos nariai, su profesionalo pagalba išleisdami "į kovą" pasiruošusius žaidėjų keturiukes. Buvo keičiamasi linkėjimais, šūkavimais, tačiau daugumoje visi buvo susikaupę, kaip ir pridera tikram golfo žaidėjui, kuriam rūpi jo sviedinuko likimas ir mušimų skaičius. Tai ne tik sportiško prestižo, bet ir asmeniško pasitenkinimo klausimas. Clevelandą atstovavo devyni žaidėjai: Edis Blumentalis, Algis Nagevičius, Pijus Nasvytis, B. Paulionis, Romas Plodžinskis, Jonas Račila, Raimundas Račila, Vincas Vaičaitis ir Marcelinas Žitkus.

Dideliam clevelandiečių džiaugsmui, Algis Nagevičius laimėjo pirmą vietą vyrų C klasėje, o Jonas Račila — trečią vietą senjorų klasėje, abu gavę įgraviruotas trofėjas.

Pirmosios žaidynių dienos pabaigoje, šeštadienio

vakare, tiek žaidėjai, tiek stebėtojai sugūžėjo į vieną iš viešbučio salių, kurioje įvyko "koktailių" valandėlė ir banketas. Banketui vadovavo Marytė Petruilienė iš Detroito, kurios vyras yra didelis golfo entuziastas. Programoje trumpu žodžiu žaidėjus ir svečius pasveikino rengėjų pirmininkas K. Saudargas iš Detroito, dr. Osvaldas Nakas iš Chicago ir linksmu žodžiu prajuokino visus Jonas Talandis, Chicago golfo entuziastas. Pijus Nasvytis, per eity metų golfo pirmenybių organizatorius, sveikino clevelandiečių vardu. A. Balašaitienė skaitė turnyro nuotaukų kupletus.

Po banketo buvo dainuojamos lietuviškos dainos ir užsigerdžiuojama Detroito ponų pagamintais tortais.

Sekantį dieną turnyras tęsėsi toliau. Buvo matomas susirūpinimas ir įtampa, nes kurso būta nelengvo su daugybe kliūčių ir daugiau vandens tvenkinių, negu visame Michigane ežerų. Vienas malonus incidentas nesmagiai nuteikė dalyvius, nes mūsų jaunučių komanda buvo pašalinta iš golfo lauko be teisės sugrįžti ir tęsti pirmenybes už neleistiną ir neorų elgesį. Buvo bandyta kaltinti rengėjus, kad išleido jaunuolius be vyresniųjų, tačiau, iš šalies žiūrint, kaltė yra juose pa-

(Nukelta į 10 psl.)

Turnyro rengimo komitetas: dr. R. Čerškus, A. Čerškienė, K. Saudargas ir R. Kezenius. A. Balašaitienės nuotr.

Banketo programos atlikėjai: M. Petruilienė, dr. O. Nakas, A. Balašaitienė, J. Talandis.

CLEVELANDE...

(Atkelta iš 9 psl.)

čiuose, kad, nežiūrint pakartotinių profesionalo įspėjimų, jie vistiek dar nebuvo pakankamai subrendę, kad galėtų pajusti paties žaidimo rimtį ir aplinkos orumą.

Sekmadienio pavakary, sugrįžus paskutiniams žaidėjams, buvo ir vėl sveikinimo dalinamasi įspūdžiais, bendraujama ir atsišveikinama. Dr. R. Čerškus su savo pagalbininke Aldona Čerškienė ir kitais komiteto nariais dalino dovanas ir trofėjas. Nutilus golfo vežimėlių dūzgimui, skambėjo sveikinimo šūkių, aidėjo plojimai. Nuotaika buvo pakili ir draugiška. Didžiausi plojimai teko Mark Petrošiui iš Chicagos, laimėjusiam pirmąją A klasės vietą su profesionalui derančiu taškų skaičiumi — 149 per dvi dienas (75 ir 774). Jis taip pat buvo apdovanotas už "ilgiausią sviedinį" — 255 jardus, o M. Kal iš Chicagos už sviedinuko primušimą arčiausiai vėliavėlės — 17 inčų.

kad būtų suruošiami bent du pradžios ir vidurio sezono turnyrai, ir tik sezono gale didysis tarpmiestinis turnyras. Spėjama, kad ateinančiais metais mūsų golfininkai susiburs Chicagoje. Tuo tarpu clevelandiškams reikia palinkėti geros treniruotės ir geresnio organizuotumo, kad sekančiais metais tarpmiestinė komandos taurė taptų Clevelando golfininkų pasididžiavimu ir jų sugebėjimų įrodymu.

Tarpmiestinėse komandų rungtynėse geriausiai pasirodė Toronto golfininkai, paėmę pirmą vietą ir tuo pačiu tarptiestinę pereinančią taurę. Antrą vietą laimėjo Chicago, o trečią — Detroitas. Gaila, kad Clevelando golfininkų buvo gan mažas skaičius ir jie nebuvo pakankamai organizuoti bei informuoti. Girdėjosi pageidavimai, kad vietovėse turėtų būti stipresnis golfininkų organizavimas,

Moterys golfininkės L. Kekštienė, A. Vaitkienė, L. Izokaitienė ir L. Gramulaitienė vyksta į golfo lauką...

R. Pliodžinskio nuotr.

OHIO LIETUVIŲ GYDYTOJŲ DRAUGIJA MALONIAI KVIEČIA VISUOMENĘ DALYVAUTI

O.L.G.D-jos 20-tos kultūrinės premijos įteikimo ir jaunimo susipažinimo baliuje

Lietuvių Namuose, 877 E. 185 St., Clevelande

Š.m. spalio 2 d., šestadienį. Baliaus pradžia 7 v.v.

Programą išpildo "NERIJA".

Šokiams gros R. STRIMAIČIO orkestras.

Įėjimas porai \$25.00; studijuojančiam jaunimui užsiregistravusiam iki rugsėjo 20-tos dienos, įėjimas veltui. Neužsiregistravusieji šokiuose galės dalyvauti, bet vakarienes negaus.

Atsakymus apie dalyvavimą prašome siųsti dr. Dainiui Degėsiui, 18009 Lake Shore Blvd., Apt. 201, Cleveland, Ohio 44119, arba skambinti telefonu — 486-6889 iki š. m. rugsėjo 20 dienos

VALDYBA

WANTED

SEWING MACHINE (POWER) operators with experience. Manufacturer of tarpaulins. Steady work & fringe benefits.

Apply in person 9 to 2
JOHN JOHNSON CO.
1481 14th St.
Detroit, Mich.

(26-37)

Mature lady with cooking experience for attractive west county religious Institution. This job requires food preparation, cooking for various size groups, reviewing menus and determining food quantities. A pleasant, large well equipped kitchen area. White uniform required. For appointment call (314) 965-6100 after 8:30 a. m. Monday thru Friday. (35-36)

MAINTENANCE TECHNICIAN

Minimum 2 years experience maintaining electrical mechanical systems and instrumentation. Experience in thermal-vac or environmental chambers, instrument calibration and repair desirable.

Must be capable of working independently in a manufacturing environment.

Excellent opportunity and full benefits with a highly successful growth company.

Contact in confidence:

C. GARBER — 301-730-7800

HITTMAN

9190 Red Branch Road
Columbia, Maryland 21045

Equal Opportunity Employer

FACTORY WORK

FORD

WOODHAVEN

STAMPING PLANT

HAS IMMEDIATE OPENINGS

FOR QUALIFIED

JOURNEYMEN

DIEMAKERS

ELECTRICIANS

MACHINE

REPAIRMEN

APPLY

EMPLOYMENT OFFICE

I-75 and West Rd.

Mon. thru Fri.

7:30 a. m. — 4 p. m.

FORD MOTOR CO.

Woodhaven

Stamping Plant

Trenton, Mich.

An Equal Opportunity Employer (35-37)

MAINTENANCE FOREMAN

Working supervisor needed by 75 employee gray iron foundry on Texas Gulf Coast. Top pay for man who can "Get it done" with 5 man maintenance crew. Reply in confidence to:
MABRY FOUNDRY & SUPPLY CO.
Box 5158
Beaumont, Texas 77706

MAINTENANCE SUPERVISOR

ANDERSON HICKEY HAS IMMEDIATE OPENING for a maintenance supervisor. We are a sheet-metal manufacturer of office furniture.

Our operations include presses, brakes, shears & automatic presses; 440 resistance welding with electronic control. Panels; hand spray guns for painting; & air powered hand tools for assembly.

If you are familiar with repair and maintenance of these kinds of equipment & have had 2-5 years experience supervising maintenance employees. Please write or call collect, during hours 8 a. m. to 12 noon and 1 p. m. to 4:30 p. m., Monday thru Friday.

Phone (214) 657-5567

Personnel Department

Anderson Hickey Division

Delwood Furniture Co.

U. S. Industries Co.

P. O. BOX 241

INDUSTRIAL PARK

HENDERSON, TEXAS 75652

An Equal Opportunity Employer (35-37)

MACHINIST— MAINTENANCE

TO MAKE PARTS AND MAINTAIN AUTOMATIC PRODUCTION EQUIPMENT O. T. AVAILABLE. DAY SHIFT ONLY. GOOD BENEFITS. PENSION. STEADY WORK. CLIFTON N. J. (201) 772-3200. (35-39)

CLERK TYPIST

Typing a must. General office duties. Major part of job is processing and typing orders. 5 day week 8:30 to 5. Permanent position vicinity "I" St. & Erie Ave. Phila., Pa. Call 215-744-9500. (35-39)

DESIGNER

MINOR LAY-OUT

MEDIUM SIZE

AUTOMOTIVE PARTS

MANUFACTURER

HAS OPENINGS IN

ENGINEERING DEPT.

FOR DESIGNERS

AND MINOR LAY-OUT

WITH EXPERIENCE IN

AUTO BODY HARDWARE.

GOOD WORKING CONDITIONS.

FRINGE BENEFITS

AND OVERTIME.

APPLY IN PERSON

FERRO Mfg.

1380 E. WOODBRIDGE

DETROIT, MICHIGAN 48207

IMMEDIATE OPENINGS FOR 1ST CLASS SKILLED

ELECTRICIANS — Minimum 1-2 years solid state and relay logic experience.
MECHANICS — Minimum 2 years experience. Building-working on machines and knowledge of hydraulic and air circuits.
MACHINISTS — 5 years experience as tool room machinist. Lathe and milling machine work.

— EXCELLENT FRINGE BENEFITS —

HERCULES, INC.

1140 W. Grand River

Williamston, Mich. 48895

An Equal Opportunity Employer

(34-36)

CLEVELANDO PARENGIMŲ KALENDORIUS

• RUGSĖJO 11 IR 12 D.D. Tautos šventės minėjimas — koncertas dalyvaujant solistams D. Stankaitytei, St. Barui, J. Vazneliui ir muz. Vasaiciui. Rengia LB Clevelando Apylinkės valdyba. Rugsėjo 12 d. abiejose šventovėse pamaldos už Lietuvą.

• RUGSĖJO 12 D. Šiluvos Marijos metinė šventė Šv. Jurgio lietuvių parapijoje.

• RUGSĖJO 18-19 D. Clevelando skautijos 25 metų sukaktis.

• SPALIO 2 D. Ohio Lietuvių Gydytojų Draugijos 20-tos kultūrinės premijos įteikimas ir jaunimo susipažinimo balius Lietuvių Namuose.

• SPALIO 10 D. Naujosios parapijos rudens šventė.

• SPALIO 17 D. Aktoriaus H. Kačinsko ir pianisto A. Kuprevičiaus rečitalis. Rengia Skautininkų Draugovė

• SPALIO 23 D. Abiturientų pristatymo balius Lietuvių Namuose. Rengia LB Ohio apygarda.

• SPALIO 30 D. Čiurlionio ansamblio tradicinis balius Lietuvių Namų salėje.

COME SEE THIS
GIFTED LADY
SISTER TEMPLE
SPIRITUAL READER & ADVISOR
1530 PRATT ST.
(Near W. Frankford Ave.)
PHILA., PA. Call for appointment
215-535-9671
OPEN DAILY 9 A.M. TO 11 P.M.
SUNDAYS INCLUDED

OPPORTUNITY FOR EXPERIENCED
ALL AROUND MILL HANDS
Experienced on HORIZONTAL & VERTICAL MILLS. Be able to set up & operate, work from blue prints & close tolerance.
Air conditioned shop & all benefits.
CENTURY TOOL CO.
32201 N. Avis Dr.
Madison Heights, Mich. 48071
E.O.E. (34-40)

WANTED AT ONCE
SLITTER OPERATORS
Steady employment for qualified men. All fringe benefits.
Apply in Person
ACCURATE STEEL PROCESSING CO.
401 Salliotte Road
Ecorse, Mich.
313-388-5800
An Equal Opportunity Employer M/F (34-41)

WANTED

AUTO

MASTER

MECHANICS

AND

BODY REPAIRMAN

We are looking for 3 top master mechanics and body repairman and are willing to pay top scale for them. Plenty of work & free parking. This is an excellent opportunity for the right men. Apply in person to Bob Tiller.

WILLIAMS CHEVROLET

33rd & M. St., N. W.

Georgetown Area

Washington, D. C. 20007

202-333-6400

(34-36)

EXPERIENCED

BOLT MAKER

SET UP OPERATOR

COLD HEADER

SET UP OPERATOR

THREAD ROLLER

SET UP OPERATOR

BOLT TRIMMER

SET UP OPERATOR

(for Hartford and/or Waterbury)

OVERTIME AND FRINGE BENEFITS

MICHIGAN SCREW PRODUCTS

6400 E. 11 MILE RD.

CENTER LINE, MICHIGAN

An Equal Opportunity Employer

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

ŠILUVOS MARIJOS ŠVENTĖ

I šv. Jurgio parapijos rengiamą Šiluvos Marijos metinę šventę rugsėjo 12 d. parapijos salėje maloniai sutiko atvykti vysk. V. Brizgys, kuris atnašaus šv. Mišias 10:30 val. ryto ir dalyvaus minėjime.

Šis sekmadienis lietuviams yra dviguba šventė: Tautos šventė ir Šiluvos Marijos šventė, todėl visi maloniai kviečiami gausiai dalyvauti pamaldose ir pačiame minėjime tuojau po šv. Mišių.

Organizacijos su vėliavomis renkasi 15 min. anksčiau šv. Jurgio parapijos salėje, kad laiku dalyvautų iškilmingoje procesijoje, dalyvaujant vysk. V. Brizgiui. Išpažintys klausomos prieš Sumą, dalyvaujant svečiams kunigams, šv. Mišių metu giedos parapijos choras, pilname sąstate, vadovaujamas Ryto Babicko.

(k)

• **Perkant ar parduodant namus**, prašome kreiptis pas Čipkus Realty, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

INVESTAVIMUI PASTATAS

Naujas apšildymui pečius (baras, kirpykla ir 3 butai). Pajamos \$9000.00 metams. Taksai ir apšildymas apie \$1650.00 East 185 gatvėje. Kaina \$63,500. Savininkas priverstas išsikelti. Telef.: 943-6768. (36-39)

DORCHESTER DRIVE

of Neff Rd., close to Our Lady of Perpetual Help Church, overlooking to lake, beautiful 3 bedroom brick, large kitchen, family room, owner must sell.

A. KNAUS Realty
486-2030

(36)

JEI JUMS REIKIA UŽDENGTI STOGĄ, PATAISYTI AR PAŠALINTI VARVĖJIMĄ, KREIPKITĖS Į

LATVIAN ROOFING

Telefonas (216) 521-2182

DARBAS ATLIEKAMAS GREITAI IR SAŽININGAI.

Dengiamo stogus apartamentams, įmonėms, krautuvėms.

Tvarkome kaminus ir vandens nutekėjimo vamzdžius.

MARTINS ir GUNARS KAULINS

Lakewood, Ohio

DELLA E. JAKUBS & SON

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

936 East 185th St. Cleveland, Ohio
Tel. 531-7770

LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA YRA ELEGANTIŠKAI ĮRENGTA, GERAI VĖSINAMA IR YRA DIDELĖ AIKŠTĖ PASISTATYTI AUTOMOBILIAMS.

Della E. Jakubs ir sūnus William yra licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai. Nelaimės vglan-doje suteikia rimtą ir simpatinę patarnavimą.

Dr. Dainius ir dr. Roma (Jasinevičiūtė) Degėšiai

Nuo šių metų rugsėjo 1 d. Clevelande, The Euclid Medical Plaza, į savo vyro Dr. Dainiaus Degėsio dantų gydymo praktiką įsijungė Dr. Roma Jasinevičiūtė-Degėšienė.

Roma yra gerai pažįstama Clevelando lietuvių jaunimui. Ji yra vyriausia Juozo ir Felicijos Jasinevičių duktė. Nuo mažens mokėsi šeštadieninėje lietuviškoje mokykloje, dalyvavo Ateitininkuose, šoko Grandinėleje. Šiais metais gegužės 21 d. baigė Case Western Reserve School of Dentistry dantų gydytojos laipsniu ir išlaikiusi egzaminus gavo leidimą praktikuoti.

Jaunai dantų gydytojai linkime sėkmės!

NAUJAS GROŽIO SALONAS

SILVER SHEARS BEAUTY
SALON

687 E. 185 St. Cleveland, O.

Vienintelis lietuvių moderniškai įrengtas grožio salonas. Automobiliams pastatyti aikštė yra už Bi-Rite maisto krautuvės.

Vedėja Giedrė Mazoliauskaitė.

Dėl susitarimo skambinti —
486-4240

Vincas Gelgotas

• **Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.**

ALTS SUSIRINKIMAS

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Clevelando Skyriaus narių visuotinas susirinkimas šaukiamas š.m. rugsėjo 26 d. 4 val. p.p. Lietuvių Namuose.

Darbotvarkėje bus Skyriaus Valdybos ir Revizijos K-jos pranešimai, Dirvos Atstatymo Talkos K-tui aukos paskyrimas, Valdybos ir Revizijos k-jos rinkimai.

Visi skyriaus nariai maloniai prašomi susirinkime dalyvauti. Kviečiami dalyvauti ir ALT S-gai prijaunčiantieji.

Skyriaus Valdyba

• **Draudimas jums ir jūsų šeimai** — namų, automobilių, apartamentų, įstaigų, prekybos, gyvybės ir sveikatos. Pilnam draudimo patarnavimui kreipkitės pas Kęstutį Gaidžiūną, telef. 943-1202.

WAREHOUSE HELP

Immediate opening mature persons for packing light products. Good working conditions, female preferred. Apply in person.

ARDELL, INC.

23500 Mercantile Rd.
Beachwood, Ohio 44122

REGISTERED NURSES

Expansion has created the need for additional RNs to work the afternoon and midnight shifts. Both full and part time shifts are available along with opportunities in most areas including ICU-CCU.

WE OFFER:

- MODERN TECHNOLOGY AND EQUIPMENT
- AN EXPERIENCED AND PROGRESSIVE MEDICAL STAFF
- CONTINUING EDUCATIONAL OPPORTUNITIES
- EXCELLENT SALARY AND BENEFIT PROGRAMS

If challenge and opportunity are what you demand then 'HOLY CROSS' is the Hospital for you.

For additional information please Call or Visit:

NURSING SERVICES DEPARTMENT

HOLY CROSS HOSPITAL

4777 E. OUTER DR.
DETROIT, MICH. 48234
313-369-9100

An Equal Opportunity Employer M/F (35-39)

WANTED AT ONCE

1ST CLASS SKILLED

MACHINE REPAIRMEN

Northern Michigan manufacturer requires an individual with 5-8 years experience on multinationals, New Britains and Acme Gridley chucks must know electrical mechanical and hydraulic systems on chucking machines. Located in a town of 20,000 on Lake Michigan. Complete fringes including profit sharing. Write P. O. Box 734, Escanaba, Michigan 49829 or call (906) 786-3997. (35-39)

Skaitykite DIRVĄ

Mokame aukščiausią nuošimtį už santaupų pažymėjimus

6½% įnešus \$1,000
12 mėnesių

6¾% įnešus \$1,000
30 mėnesių

7½% įnešus \$1,000
48 mėnesiam

7¾% įnešus \$1,000
72 mėnesiam

Pagal federalinės valdžios įsaką už santaupas, išimtas oš pažymėjimo sąskaitos prieš nurodytą laiką, nemokamas nuošimtis už 90 dienų, o už likusį periodą ant išimtos sumos išmokamas tik reguliarius santaupų knygutės nuošimtis (5 1/4%)

Patogiausias taupymo būdas reguliari taupymo knygutė

Už įnašus mokame

5¼%

Įdedi kiek nori, išimi kada nori

Nuošimtis apskaičiuojamas kiekvieną dieną ir išmokamas du kartus metuose

Santaupų sąskaitos apdraustos iki \$40,000.

MES TEIKIAME GEROMIS SĄLYGOMIS PASKOLAS

NAMŲ PIRKIMUI

Open
Saturdays
Closed
Mondays

Superior Savings
AND LOAN ASSOCIATION

MAIN OFFICE
798 East 185th St.

SUPERIOR OFFICE
6712 Superior Ave.

EUCLID OFFICE
13515 Euclid Ave.

CEDAR OFFICE
14406 Cedar Road
(near Green)

DIRVA

• Marijona Bachunienė, gyv. Chicagoje, savo a. a. vyro Juozo Bachuno atminimą gerbdama, atsiuntė Dirvai paremti 100 dol.

A. a. Juozas Bachunas, ALT S-gos garbės narys, buv. PLB pirmininkas ir Vilties draugijos pirmininkas, kol gyvas buvo, materialiai rėmė Dirvą ir daug sielojosi jos egzistencija. Nepamiršo Dirvos ir savo testamentu.

Jo portretas, pakabintas Dirvos patalpose, primena lankytojams kaip buvus, pagrindinį Dirvos ramstį.

• Skaitytojai, pakeitę gyvenamąją vietą, prašom tuoj pranešti Dirvai savo naują adresą, nes už kiekvieną sugrąžintą Dirvos numerį mes turime paštui mokėti 25 c.

UNIVERSITETINIS KURSAS APIE BALTŲ TAUTAS

Šį rudenį Kalifornijos universitete Los Angelėj ruošiamas skaityti kursas apie Baltų tautų gyvenamą kraštą, jų kalbą, kultūrą. Kursą organizuoja šio universiteto profesorė dr. Marija Gimbutienė. Paskaitos bus skaitomos vakarais,

kiekvieną ketvirtadienį nuo 8 iki 9 val. Kursą galės klausyti: 1) šio universiteto studentai, kurie sieks gauti kurso išklausymą 2 mokslo kreditus, 2) studentai, kurie šį kursą klausys šiaip dėl praplėtimo mokslo žinių, 3) paskaitas galės lankyti ir pašaliečiai, kurie įdomaujasi Pabaltijo kraštais ir jų tūkstantamete kultūra.

Paskaitos bus pradėtos ir skaitomos šia tvarka:

Spalio 7 d. prof. Marijos Gimbutienės inauguracinė paskaita — Baltai indo-europiečių tautų tarpe.

Spalio 14 d. prof. M. Gimbutienė — Baltų proistorė.

Spalio 21 d. prof. Jonas Kuprionis — Baltų gyvenamieji kraštai ir jų gamta.

Spalio 28 d. prof. Vladas Juodeika — Tautybių santykiai baltų kraštuose ir visoje Sovietų Sąjungoje.

Lapkričio 4 d. prof. Jules Levin — Įvadas į baltų kalbotyrą.

Lapkričio 11 d. prof. Meyer — Baltai ir slavai.

Lapkričio 18 d. prof. M. Gimbutienė — Baltų mitologija.

Gruodžio 2 d. prof. Rimvydas Šilbajoris — Lietuvių literatūra.

Gruodžio 9 d. poetas Pranas Visvydas — Lietuvių poezija, poetas Stumbras — Latvių poezija.

Taip pat Los Angelėj jau antrus metus yra tęsiamos radijo transliacijos vad. "Baltic Heritage", kiekvieną trečiadienį nuo 8 iki 8:30 v. v. KCRW (National Public Radio) FM banga 89.9. Tuo būdu aukščiau minėtas universitetinis kursas bus dar vienas žingsnis supažindinti amerikiečius su Lietuva ir bendrai Pabaltiju.

(jk)

PABALTIEČIŲ PLAUKYMO PIRMENYBĖS

Š. A. pabaltiečių plaukymo pirmenybės įvyks š. m. rugsėjo 18 d., Pape Recreation Center, 953 Gerrard St. E. Toronto, Ont. Pradžia 5 val. Registracija nuo 4 val.

Programa apima šias klases: vyrų ir moterų (virš 14 m.), priauglio B (13-14 m.), priauglio C (11-12 m.) ir priauglio D (žemiau 11 m.). Priauglio klasės yra berniukams ir mergaitėms.

Dalyvavimas atviras visiems lietuvių, latvių ir estų plaukikams.

Varžybas rengia estai.

Smulkios informacijos išsiuntinėtos visiems sporto klubams. Pavieniams plaukikams informacijas galima gauti pas ŠALFAS S-gos plaukymo vadovą Arvydą Barzduką, 3322 Hartwell Ct., Falls Church, Va. 22042. Telef. (703) 560-1410, arba tiesiai pas rengėjus: Mrs. M. Kreem, 618 Davenport Rd. Toronto, Ont. M5R 1K9. Telef. (416) 924-6028. Užsiregistruoti pakanka atvykus į varžybas.

HELSINKIO SUSITARIMAI IR JŲ PADARINIAI

Korp! Neo-Lithuania New Yorke š. m. rugsėjo 11 d., šeštadienį, 7 val. p. p. Kultūros židinyje, 391 Highland Blvd., Brooklyn, N. Y., rengia simpoziumą Helsinkio susitarimų padariniais įvertinti.

Simpoziumui vadovaus prof. dr. Bronius Nemickas. Jame dalyvaus iškiliūs mūsų visuomenės, spaudos ir politikos veikėjai: Algimantas Gureckas iš Washingtono, Vytautas Meškauskas žurnalistas iš Chicagos ir Vytautas Vaitiekūnas iš New Jersey.

Neolituanai maloniai prašo visuomenę gausiai atsilankyti. Po simpoziumo atgaiva.

Korp! Neo-Lithuania New Yorke

PASISAKĖ UŽ TAUTINIO DARBO PASIDALINIMO PRINCIPĄ

Lietuvos Valstiečių Liaudininkų S-gos suvažiavime š. m. liepos 4 d. Lockporot, Ill., buvo priimta rezoliucija, kurioje sakoma:

"Suvažiavimas, apžvelgęs lietuvių veiklą už Lietuvos ribų, pareiškia, kad jis lygiai vertina abi tos veiklos sritis: visuomeniniai — politinę ir kultūrinę. Paneigti kurią nors iš jų kitos sąskaiton būtų neprasmingas ir lietuvių tautos laisvės siekimui nenaudingas dalykas. Turime jas abi remti.

Liaudininkai taip pat pasisako už tautinio darbo pasidalinimo principą. Dar prieš keletą metų atrodė, kad čia esame tinkamai susiorganizavę į 4 pagrindines lietuviškas organizacijas: Vliką, Altą, Balfą ir Bendruomenę. Ne vienas svetimtautis gėrėjosi tokiu

lietuvių susiorganizavimu ir tokį tautinio darbo pasidalinimą laiką net sau pavyzdžiu. Deja, įvairioms jėgoms veikiant, prieš kurį laiką atsirado mūsų gyvenime, ypač JAV lietuvių bendruomenėje, negerovių. Pasisakome už pastangas vėl sukurti lietuvių tarpe vienybę.

Vlikas turi išlikti vyriausiuoju mūsų politinės veiklos koordinatoriumi. Visiems reikėtų mažiau kalbėti apie jo reformas, bet daugiau remti jį darbu ir lėšomis. Tikrai tenka džiaugtis, kad per tiek audringų metų Vliko pagrinduose išliko tie patys principai, pagal kuriuos jis buvo prieš 33 metus įsteigtas Lietuvoje. Vliko darbas yra politinis, tad ir jį sudaryti tegali tik politinės lietuvių organizacijos".

LIUDUI JAROŠEKUI

mirus, mielajai IRENAI ir artimiesiems reiš-

kia širdingą užuojautą ir kartu liūdi

Janina ir Vytautas
Januškaitis

Komunistinio teroro kankiniui

A. † A.

JONUI VALKIŪNUI

Lietuvoje mirus, jo sūnui filisteriui JONUI

ir šeimai kolegišką užuojautą reiškia

LST Korp! Neo-Lithuania
Chicagos padalinio
valdyba ir nariai

Detroito Kultūros Klubo nariams FELIKSUI MOTUZUI, dukrai MIRGAI ir žentui LEONARDUI, dukraitei ELEONORAI su vyru ALAN, mirus žmonai, motinai ir močiutei

A. A.

VERAI MOTUZIENEI,
nuoširdžiausia užuojauta

Detroito Kultūros Klubas

Brangiai Motinai

A. A.

ELENAI VAINAVIČIENEI
mirus, jos dukterį REGINĄ SNARSKIENĘ, žentą BRONIŲ SNARSKĮ ir visus jų šeimos narius širdingai skausmo valandoje užjaučiame

Juozė ir Jonas Daugėlai
Florida

Mielam prieteliui

A. A.

ZIGMUI PECKUI

mirus, žmoną MARIJĄ, sūnų dr. ŠARŪNĄ su šeima ir gimines, giliai užjaučiame ir kartu liūdimė

Olesė ir Juozas Juozaičiai
Florida

KAUPKIME MEDŽIAGĄ LEIDINIUI APIE SIBIRO TREMTINIUS

Šiomet sueina 35 m. nuo pirmųjų didžiųjų tremimų į Sibirą. Bolševikai okupantai iš Lietuvos išvežė gal apie 350,000 žmonių. Argi leistume, kad jų vardai ir jų kančia išliktų be pėdsako, kaip dingo be žymės, be paminklo jie patys Sibiro tundrose!

Kun. J. Prunskis pradėjo rinkti medžiagą leidiniui apie Sibirą išvežtus lietuvius. Kas tik turite kokių tikrų žinių apie kurį tremtinį, atsiųskite. Siųskite išvežtųjų vardus, informacijas, kaip jie buvo suimti, kaip buvo vežami, ką iškenčė Sibire, kaip mirė ar kaip buvo nužudyti. Reikalinga tikra, autentiška, dokumentinė medžiaga: tremtinių laišakai, atsiminimai, dienoraščiai, nuotraukos, jų nuteisimo dokumentai, laikraščių iškarpas apie juos, adresai laisvąjį pasaulį pasiekusių buvusių Sibiro tremtinių ir visa kita Sibiro tremtinius liečianti medžiaga. Siųsti kun. J. Prunskiui, 2606 W. 63 St., Chicago, Ill. 60629.